شاهه جو رسالو

رسالي جي ٽن سرن مان چونڊيل بيتن جو اختصار

١٢٠٦ هه ۾ لکيل سڀ کان آڳاٽو قلمي نسخو

تحقيق ۽ مقدمو

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

شاهه عبداللطيف ڀٽ شاهه ڪلچرل ڪاميٽي

ڀٽ شاهه، حيدرآباد سنڌ

شاهه جو رسالو

رسالي جي ٽن سرن مان چونڊيل بيتن جو اختصار

۱۲۰۶ ھ ۾ لکيل سڀ کان آڳاٽو قلمي نسخو

Rs/ 100.

تحقيق ۽ مقدمو

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

ٽي سئو ساله جشن ولادت
شاهه عبداللطيف ڀٽائي
۱۶۸۹ع —— ۱۹۸۹ع

شاهه عبداللطيف ڀٽ شاهه ڪلچرل ڪاميٽي
ڀٽشاهه، حيدرآباد سنڌ ۱۴۱۰ھ - ۱۹۸۹ع

پهريون ايڊيشن

۱۰ آڪٽوبر ۱۹۸۷ - ۱٦ صفر ۱۴۰۸ھ

ٻيو ايڊيشن

۱٦ سيپٽمبر ۱۹۸۹ع ۱۴ صفر ۱۴۱۰ھ

ڊجيٽائيزيشن: ايم ايڇ پنھور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

مهتاب اڪبر راشدي سيڪريٽري شاه عبداللطيف ڀٽ شاه ثقافتي مرڪز، علمي پرنٽرس اسلام پلازا ڪراچي مان ڇپائي پڌرو ڪيو.

باسمه تعاليٰ

مهاڳ

شاھ جي رسالي جي جامع مستند ۽ معياري متن تيار ڪرڻ خاطر، رسالي جي قلمي نسخن توڙي ڇاپن جي تلاش ۽ تحقيق گذريل ويهن سالن کان وٺي جاري آهي، ۽ رسالي جو هيءُ قلمي اختصار پڻ انهيءَ تلاش هلندي ٻه سال کن اڳ محترم سيد گل محمد شاھ مٽياروي جي مهربانيءَ سان دستياب ٿيو (۱). شاھ صاحب ٻڌايو ته هيءُ ڪتاب ڳوٺ ڪوڪر ۾ رهندڙ ميمڻ حافظن جي ڪتبخاني جو هو ۽ انهن مان آخري بزرگ جي وفات بعد سندس حوالي ٿيو. انهيءَ اهڃاڻ مان ٻانڌجي ٿو ته هن قلمي نسخي جو ڪاتب پڻ انهيءَ ساڳئي حافظ گهراڻي مان هو. هن قلمي نسخي جو پورو صفحو ½۸×۶ انچ آهي، جنهن ۾ ۴×۶ انچ تحريري تختي تي ۱۳ سٽن ۾ ڪتابت ڪيل آهي.

ڪاتب فقير ابوبڪر هڪ نهايت نيڪ ۽ نهٺو شخص هو، جنهن آخر ۾ پنهنجو نالو ٻه ابجد جي انگن جي ڍڪ پردي ۾ لکيو آهي. غالبن هن پنهنجي ورونهن لاءِ، هيٺين طور 'شاھ جي رسالي' جي ڪنهن قلمي نسخي تان، جيڪو سر سسئي سان شروع ٿي ٿيو، ڪجھ بيت هن ڪتابڙي ۾ جدا ڪري لکيا:

سر	ڪل بيت	ڪل وايون
۱- سر سسئي	۳۲۰	۲۳
۲- مومل راڻو	۱۵	۲
۳- عمر مارئي	۸۲	۶

---

(۱) آءٌ پنهنجي لائق فرزند علي محمد خان جو ممنون آهيان، جنهن محترم گل محمد شاھ سان سندس ڳوٺ ڪوڪر، لڳ ٽنڊي محمد خان ۾ ملاقات ڪرائي، ۽ شاھ صاحب موصوف هي قلمي نسخو مطالعي لاءِ منهنجي حوالي ڪيو. هن ڪتاب جي اشاعت سندس علم دوستي جو نتيجو آهي.

فقير ابوبڪر هيءَ ڪتابڙو مهيني ذوالقعد سنه ١٢٠٦ھ ۾ لکي پورو ڪيو.

’شاهه جي رسالي‘ جي جامع مستند ۽ معياري متن جي تياريءَ جي سلسلي ۾ جيڪي به قلمي يا ڇاپي رسالا هن وقت تائين دستياب ٿيا آهن، تن جي مطالعي مان، ’شاهه جي رسالي‘ جيءَ ڪتابت جي دور - وار تاريخ بابت. هيٺيان نتيجا نڪرن ٿا:

(الف) اوائلي دور ۾ لکيل رسالا: يعني شاهه صاحب جي بيتن ۽ واين جا اهي مجموعا جيڪي سندس حياتي جي آخري سالن کان وٺي اٽڪل پنجاهه سالن واري عرصي (اندازاً ١١٦٠ھ کان ١٢١٠ھ) ۾ لکيا ويا.

اوائلي دور جي انهن رسالن ۾ سرن جي سلسليوار ترتيب جي لاءِ، موضوع جي عام مقبوليت ۽ مشهوري کي گهڻي حد تائين ڌيان ۾ رکيو ويو. ’سسئي پنهون جي‘ ڳالهه جيئن ته عوام ۾ وڌيڪ مشهور هئي ۽ شاهه صاحب پڻ انکي درد فراق ۽ ان دور ۾ وصال لاءِ اڻٿڪ ڪوشش ۽ ڳولا جي اهميت جي لحاظ کان هين سيني موضوعن کان گهڻو وڌيڪ سڄن سارن پنجن سرن ۾ ڳايو، انهي ڪري اوائلي دور وارن رسالن ۾ سر سسئي کي ئي منڍ ۾ رکيو ويو.

(ب) وچين دور وارا رسالا: ٽالپرن اميرن جو ’شاهه جي رسالي‘ ۽ ’شاهه جي راڳ‘ ڏانهن راغب ٿيڻ ۽ فقيرن جي همت افزائي ڪرڻ سان ’شاهه جو راڳ‘ خاص توجه جو مرڪز بڻيو. انهيءَ ڪري اوائلي دور وارن رسالن مان ڪن کي سامهون رکي، انهن ۾ شامل مواد کي سنه ١٢٥٠ھ ڌاري نئين سر ’راڳنامي‘ جي صورت ۾ مرتب ڪيو ويو. ’راڳنامي‘ واري هن نئين ايڊيشن ۾ سرن جي ترتيب جو دارومدار بنيادي طور، وقت جي لحاظ سان راڳ جي شروعات ۽ ان بعد هڪ ٻئي پويان ورندي پرڀات تائين راڳن ڳائڻ جي سلسلي تي رکيو ويو. جيئن ته شاهه جو راڳ سنجهي ۾ ئي شروع ٿيو ۽ اهو وقت ’راڳ ڪلياڻ‘ ڳائڻ جو هو، انهيءَ ڪري ’سر ڪلياڻ‘ کي منڍ ۾ رکيو ويو. ٻيو ته هر سُر کي جدا جدا داستانن ۾ ورهايو ويو ته جيئن راڳائي فقيرن کي سولائي ٿئي جو هو هڪ داستان ڳائي ڪجهه ساهي کڻي پوءِ ٻيو داستان ڳائين. انهيءَ ’راڳنامي‘ واري صورت ۾ جيڪي رسالا اٽڪل پنجاهه کن سالن ۾ (١٢٥٠ھ کان ١٣٠٠ھ) لکيا ويا، سي وچين دور وارا رسالا آهن. انهن سڀني جي شروعات ’سر ڪلياڻ‘ سان ٿئي ٿي. هر سُر داستانن يا فصلن ۾ ورهايل آهي ۽ انهن ۾ ڪن اڳين هلندڙ زباني روايتن يا لکيتن جي آڌار تي بيتن واين جو اضافو ڪيل آهي، جن مان ڪجهه تعداد

اعلي معيار جي لحاظ سان شاه جو آهي.

(ج) پوئين دور وارا رسالا: اهي چوڏهين صديءَ جي دوران لکيا ويا ۽ راڳنامي جي صورت ۾ لکيل آهن (۽ اڃان پڻ لکجن پيا). انهن ۾ شامل مواد اڳين ('الف' ۽ 'ب') رسالن تان نقل ٿيل آهي. پر انهن ۾ وڌايل بيتن ۽ وائين جو ذخيرو هن پوئين دور جي عامي روايتن تان ورتل آهي، جيڪو شاه صاحب جي ڪلام جي پيٽ ۾ غير معتبر ۽ غير معياري آهي.

راڳائي فقيرن وٽ وچئين دور جا راڳنامي جي صورت وارا رسالا وڌيڪ مقبول پيا ۽ پڻ عام طور اهي وڌيڪ مشهور ٿيا. ڇاڪاڻ جو انهن مان ٿي ڪي اڳ ۾ ڇپيا: سنه ١٨٦٦ع ۾ جرمن محقق ارنسٽ ٽرمپ 'سُر ڪلياڻ' سان شروع ٿيندڙ رسالو لئپزگ مان ڇاپيو، ته ٻئي سال ١٨٦٧ع (١٢٨٣ھ) ۾ 'سر ڪلياڻ' سان شروع ٿيندڙ رسالو بمبئي مان ڇپيو. اهي ٻئي رسالا اڳاٽي ۾ اڳاٽا تسليم ڪيا ٿي ويا. تان جو وڌيڪ تلاش ۽ تحقيق ڪندي راقم کي انهن ڇاپن کان تيرنهن چوڏهن سال اڳ جا. سنه ٧٠-١٢٦٩ھ ۾ لکيل، ٽي ٻيا رسالا دستياب ٿيا. جن سيني کي پيٽي سنه ١٩٧٤ع ۾ 'سر ڪلياڻ' سان شروع ٿيندڙ متن ڇاپايو ويو ته جيئن وچئين دور جي راڳنامي جي صورت وارو جامع ۽ مثالي رسالو سامهون اچي وڃي. ان اشاعت کانپوءِ، سنه ١٢٦٧ھ جو لکيل سر ڪلياڻ سان شروع ٿيندڙ رسالو ٻه دستياب ٿيو آهي، جيڪو وچئين دور جي رسالن ۾ اڳاٽي ۾ اڳاٽو لکيل آهي. هن رسالي جو دستياب ٿيڻ، جامع مستند متن جي تياريءَ لاءِ هڪ نيڪ فال آهي.

سر سسئي سان شروع ٿيندڙ اوائلي دور جي رسالن ۾ سڀ کان پهريائين برٽش ميوزم، لنڊن، وارو قلمي رسالو مطالعي هيٺ آيو. جيڪو سنه ١٩٣٦ع ۾ ڇاپيو ويو. ان بعد هن سلسلي جا سر سسئي سان شروع ٿيندڙ ٽي ٻيا قلمي رسالا دستياب ٿيا. جن سيني کي پيٽي سنه ١٩٧٧ع ۾ رسالي جو هڪ خاص ايڊيشن شايع ڪيو ويو ته جيئن سر سسئي سان شروع ٿيندڙ اوائلي دور جي رسالن جو هڪ جامع مثالي متن پڙهندڙن جي سامهون اچي وڃي.

ان ڇاپي بعد ڳولا ڪندي ٻه ٻيا اوائلي دور جي متن وارا قلمي رسالا مليا آهن، جن مان هڪ هيءُ اختصار آهي. اهڙي طرح هن وقت تائين شاه جي رسالي جي جامع مستند ۽ معياري متن جي تياري لاءِ تلاش ۽ تحقيق ڪندي، سر سسئي سان شروع ٿيندڙ جملي يارنهن هيٺيان رسالا دستياب ٿيا آهن:

گل فقير ابوبڪر جو دستخط نسخو، جنهن اهو ذوالقعد ١٢٠٦ھ ۾ لکي پورو ڪيو. هن نسخي ۾ فقط ٽن سرن مان اختصار ڪيل آهي، جنهن ۾ جملي ٤١٧ بيت ۽ ٣١ وايون آنديل آهن.

گ. ميين اسماعيل جو گڏ ڪرايل 'گنج' جيڪو پٽ تي رکيل آهي. ڪتابت جي تاريخ ٧- ماھ جمادي الثاني سنہ ١٢٠٧ھ. ان ۾ جملي ٢٩ سر، ٤٠٤١ بيت ۽ ٢٨٧ وايون آهن.

ل. قاضي موسيٰ وارو قلمي رسالو، جنهن ۾ هڪ ورق تي مالڪ جي مهر "سن ١٢٠٧ ھ" لڳل آهي. هن مان ڪي جز زبون ٿي ويا آهن، ۽ باقي حصي ۾ جملي ١٩ سر، ١٣٢١ بيت ۽ ٦٥ وايون آهن.

عل. مرحوم مير علي احمد خان ٽالپور وارو قلمي رسالو. ڪاتب جو نالو توڙي ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي، ۽ پڻ ڪي ورق ضايع ٿيل آهن. باقي حصي ۾ ٢٩ سر، ٢٢١٥ بيت ۽ ١١٣ وايون شامل آهن.

ص. درسگاھ منصوره ۾ عابد لغاريءَ جو آنديل قلمي رسالو، جنهن ۾ ڪاتب جو نالو توڙي ڪاتب جو سال ڄاڻايل ڪونهي. هن ۾ جملي ٢٨ سر، ١٧٩٧ بيت ۽ ٨٣ وايون شامل آهن.

ط. 'متحف برطانوي' (برٽش ميوزم) جي ڪتبخاني (نمبر CR 2967) وارو نسخو ڪتابت جي تاريخ لکيل ناهي. هن ۾ جملي ٨٦ سر، ١٨٢٢ بيت ۽ ٢٨ وايون ڏنل آهن.

ف. انڊيا آفيس لنڊن وارو قلمي نسخو (نمبر 'SIND '3) جنهن ۾ پڻ ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي. هن ۾ جملي ٢٥ سر، ١٤٤٣ بيت ۽ ٥٣ وايون ڏنل آهن.

ٽ١- مرحوم ميان عبداللڪريم طيب ٺٽوي وارو قلمي رسالو، جيڪو اسان سنڌ يونيورسٽي جي اداري "سنڌ شناسي" ۾ محفوظ ڪرايو آهي. ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي. هن ۾ ٣٦ سر، ١٨٠٠ بيت ۽ ٧٤ وايون شامل آهن.

ٽ٢- ميان عبدالڪريم طيب ٺٽوي وارو ٻيو قلمي رسالو، جيڪو پڻ اسان "اداري سنڌ شناسي" ۾ محفوظ ڪرايو آهي. ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي. هن ۾ ٣٦ سر، ١٥٨٢ بيت ۽ ٨٣ وايون ڏنل آهن.

ڪئپٽن ايسٽوڪ جو ١٨٤٠ - ١٨٤٩ع واري عرصي ۾ لکايل رسالو جيڪو هن وقت تهران (ايران) جي 'بازار شاھ' ۾ 'ڪتب خانہ مِلي مَلڪ' ۾ محفوظ آهي. هن ۾ جملي ٢٤ سر، ١٧١٤ بيت ۽ ٧٣ وايون شامل آهن.

ٺ-١- هڪ ناقص قلمي رسالو، جنهن جا اسانکي فقط ٤٦ ورق دستياب ٿيا، جن ۾ جملي ١٩ سر، ٤٦٨ بيت ۽ ١٧ ڪافيون ڏنل آهن.

مٿين تفصيل مان معلوم ٿيندو ته اهي قلمي رسالا جن تي ڪتابت جون تاريخون لکيل آهن، تن سڀني ۾ هي ننڍڙو اختصار آڳاٽي ۾ آڳاٽو آهي. هيءُ اختصار ڀٽ تي رکيل 'گنج' رسالي کان به هڪ سال اڳ جو لکيل آهي. شاه جي رسالي جي نسخن ۾ ان جي انهيءَ تاريخي اوليت ۽ اهميت سببان انکي اصل قلمي صورت ۾ شايع ڪيو وڃي ٿو، جنهن سان 'سنڌي ڪتابت' جي فن جو هڪ مثالي نمونو پڻ محفوظ ٿي ويندو.

شاه عبداللطيف ڀٽ شاه ثقافتي مرڪز ڪميٽيءَ جي لائق سيڪريٽري محترم عبدالحميد آخوند (جيڪو تازو سنڌ گورنمينٽ جي ثقافتي سيڪريٽري جي عهدي تي فائز ٿيو آهي) کي جس جڳائي جنهن هن 'اختصار' انکان پوءِ ٻن ٻين رسالن کي 'اصلي قلمي صورت' ۾ شايع ڪرڻ جي تجويز قبول ڪئي. اميد ته انهن جي اشاعت سان 'سنڌي ڪتابت' جي فن جي تاريخ وڌيڪ روشن ٿيندي.

خادم العلم نبي بخش

حيدرآباد، سنڌ
٢١ محرام ١٤٠٨هه

ٻه اکر

سنڌي صورتخطي (Script) جدا جدا دورن ۾ مختلف مرحلا طئي ڪري، موجوده صورت تي پهتي آهي. سنڌي خط جا اڳاٽا مثال "موهن جي دڙي" ۽ ڀنڀور جي کوٽائي مان نڪتل "مهرن" ۽ ٺڪرين تي اُڪريل مِلن ٿا.

هن اڳاٽي قلمي نسخي ۾ جيڪا صورتخطي استعمال ڪئي وئي آهي، اها عربن جي سنڌ ۾ اچڻ کان پوءِ، مدرسن ۾ سنڌي ٻوليءَ ذريعي، ديني تعليم جي ترويج سان شروع ٿي. انهيءَ عربي- سنڌي گاڏڙ طرز تحرير جي باقاعده شروعات ٺٽي جي عالمن ڪئي، جن ۾ مخدوم ابوالحسن ۽ مخدوم ضياءَ الدين جي 'سنڌي' مشهور آهي. هن وقت تائين، مختلف موضوعن تي ملندڙ قلمي نسخا گهڻي قدر انهيءَ خط ۾ آهن.

تحقيق مان معلوم ٿئي ٿو ته ڪن عالمن ۽ ڪاتبن آساني ۽ عام سمجهاڻي خاطر پنهنجي لياقت آهر، انهيءَ خط ۾ ٿوري گهڻي ڦير ڦار به آندي هئي. مثال طور هن رسالي ۾ 'ڳ' لاءِ ڪا خاص نشاني مقرر نه آهي. جيئن آري لکه الله ◉ انجي ٻيٽ ۾ تفسير هاشمي ۾ 'ڳ' واضح آيل آهي. مثال "۽ لاٿوا سان ان اُتابار ڳري ڪي" - اصلا ◉ اهڙي طرح 'ڻ' لاءِ هن رسالي ۾ 'ن' استعمال ڪيو ويو آهي، جيئن "آتن اوراڻڪي وڻا" ◉ انجي ٻيٽ ۾ تفسير هاشميءَ ۾ 'ڻ' صاف لکيل آهي، "جه سيڪاروُ انسان ڪي لکڻ قلم سانڻ ◉ حالانڪ تفسير هاشمي هن قلمي نسخي کان گهڻو اڳاٽو آهي. اهو تفسير ۱۱۶۲ ھ ۾ لکيو ويو. اهڙي ريت انهيءَ خط ۾ سڀ کان اڳاٽي ڪتاب "مقدمه الصلاوة" يا "ابوالحسن جي سنڌي" جي خط ۽ تفسير هاشمي جي خط ۾ پڻ ٿورو گهڻو فرق آهي. ويجهڙ ۾ انهيءَ خط ۾ ناشرن پنهنجي طرفان ڪافي ڦير ڦار آندي آهي.

◉ اڳاٽو قلمي نسخو صفحو ۱۰

◉ تفسير هاشمي صفحو ۲۴

◉ اڳاٽو قلمي نسخو صفحو ۲۹

◉ تفسير هاشمي ۲۵۵

هيٺ هن رسالي ۾ آيل آڳاٽي ۽ هاڻوڪي خط جي ڀيٽ ڏجي ٿي، ته جيئن رسالي پڙهڻ ۾ آساني ٿئي.

آڳاٽا اکر	هاڻوڪا اکر	آڳاٽا اکر	هاڻوڪا اکر
ڏ	ڏ	ٽ	ٽ
ن	ڻ	گ	ڳ
نہ	نهي	باجہ	ٻاجھ
۽	ئين	لاءِ	هين
ٽ	ٺ/ٽ	پنوڙ	پنھون
جِن	جيئن	سنجہ	سُڄ
ب	ٻ/ڀ		
ک	ڪ/ڳ/ڱ		
کَ	ڳ		
کرِ	ڳرين		
ر	ر/ ڙ		
سِ	سين		
تِ	.تين		
ڄ	ڄ		

هي آڳاٽو قلمي نسخو سنڌ جي نامور عالم، محقق ۽ شاه جي شيدائي محترم ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ جي عملي جدوجهد ۽ ذاتي ذوق سبب دستياب ٿيو آهي، ۽ پنهنجي خصوصي حيثيت سبب ان جي اشاعت شاه سائين جي شيدائين لاءِ وڏي اهميت رکي ٿي. ان ڪري سنڌ ثقافت کاتي ان قلمي نسخي کي اصل حالت ۾ شايع ڪري شوقينن لاءِ هيءَ اڻلڀ سوکڙي فراهم ڪرڻ جو بندوبست ڪيو هيو.

هن رسالي جو پهريون ايڊيشن ڪن سببن ڪري نهايت گهٽ تعداد ۾ شايع ٿيو هيو ۽

ان مان شوقينن جي طلب پوري نه ٿي سگهي هئي. تنهنڪري کاتي هن ئي ايڊيشن جي اشاعت جو بندوبست ڪيو آهي.

جيئن ته هي نسخو آڳاٽي خط ۾ آهي، ان ڪري اداري ان جي جديد لکٽي جو ايڊيشن پڻ تيار ڪرايو آهي، جيڪو جدا شايع ڪيو پيو وڃي ته جيئن گهٽ کان گهٽ قاري ان مان مستفيض ٿي سگهن.

اميد ته اسان جون هي ڪوششون قبول پونديون.

مهتاب اڪبر راشدي

سيڪريٽري

ثقافت ۽ سياحت کاتو

حڪومت سنڌ.

THE EARLIEST DATED MANUSCRIPT OF A PART OF SHAH–JO–RISALO

With An Introduction By
N.A. Baloch,
Editor of the Standard Text of Shah-Jo-Risalo.

Shah Abdul Latif Bhitshah Culture Committee,
Bhitshah / Hyderabad Sind
1410 A.H - 1989 A.D

INTRODUCTION

This abridged text of three Surs (chapters) of Shah-jo-Risalo, the poetical compendium of Shah Abdul Latif of Bhit (1689-1752), came to my notice when I examined a few manuscripts in possession of Sayyed Gul Mohammad Shah, a landlord in the village of Khokhar in the Hyderabad District of Sind. He informed me that these orginally belonged to a hafiz of Quran of the Memon community of the same village. It may be presumed that the scribe, a modest man who even left his personal name shrouded in the a-b-j-d numerals to be deciphered (as Abu Bakr) only by those who at all cared for it, belonged to the same family.

The manuscript, containing 69 folios of 6½" x 6" size with the script area of 6" x 4" covered by 13 lines on each page, is a good specimen of Sindhi calligraphy done in bold beautiful hand. It opens with Sur Sasuee followed by Sur Rano and Sur Umar–Maruee and contains in all 417 bait and 31 *waee* poems as under:

Sur Sasuee	320 bait	23 Waee
Sur Rano	15 bait	2 Waee
Umar-Maruvee	82 bait	6 Waee

The scribe, Abu Bakr Faqir, would appear to have made this samil abridged text , of only a part of Shah-jo-Risalo, for his personal use without any planned selection, and wrote it out himself in the year 1206 A. H. Being a dated copy, it has its importance in the history of Shah-Jo-Risalo manuscripts.

Research over the last two decades has led me to conclude that all the existing manuscripts of the Risalo which have come to light so far, fall into two categories : the compilations of the Earliest Period (I) which commence with 'Sur Susee' and in which poems are placed under different 'Sur Headings', (Chapters) without any further classifcation; and the compilations of comparatively 'Later Period' (II) which commence with 'Sur Kalyan' and in which poems under each Sur Heading are further classified into FASL or DASTAN sections.

The compilations of 'Category_I' were made mainly from the point of importance of the ' theme'. As the romance of 'Sasuee and Punnu' was more popular than any other story and Shah Abdul Latif had also composed

largest number of verses on this theme, the earlier compilers placed 'Sur Sasuee' first in their Risala compilations. Later, by the middle of the 13th centuary A. H, a new edition of the Risalo was made in order to facilitate Singing of Shah Abdul Latifs poems under Shah-Jo- Raga ' (the Music Institution which was founded by Shah Abdul Latif himself in his life time, most probably during the years 1140 - 44 A.H).In this new recension, 'Sur Kalyan' was placed first because music performance under 'Shah-Jo-Raga' commenced in the evenings which was the time for singing 'Raga Kalyan'. Also, verses under each 'Sur' were divided into sections, each section (DASTAN or FASL) containing about 20 to 30 'bait' poems to be recited individually by the musicians followed by chorus singing of a waee poem palced at the end. This arrangement, a few baits follow by a waee, allowed the musicians some respite after singing each dastan.

This recension became a model for later compilations (Category—II) which grew more popular due to their use in 'Shah-Jo-Raga'. Also the Category - II texts became more widely known as two of these were the earliest to be published: the first one by Ernest Trumpp in Leipzig in 1866 (1282 A. H) and the second one in Lithograph from Bombay in 1283 A. H (1867 A.D).

Our present search brought to light more than thirty manuscripts of Category - II, three of which were transcribed during the years 1269-70 A.H — i.e. some 13 to 14 years before the issue of the Leipzig and the Bombay prints. As such, an edition based on comparison and colJationof these three manuscripts (thus being a representative of Cagegory - II) was prepared and published in 1975. Subsequently, one more manuscript commencing with Sur Kalyan and transcribed in the year 1267 A. H. has come to light and, as such, it happens to be the earliest dated manuscript belonging to Category-II of the Risalo.

After the Category - II texts of the Risalo gained popularity, the earlier Category-I texts fell into disuse and became obscure. When I first saw the British Museum manuscript commencing with 'Sur Sasuee' (instead of 'Sur Kalyan') I thought it to be a unique one in arrangement, and published it in 1969.

In my preface to it, I had then observed :

Now that I have scrutinized it in detail while preparing this edition, I Feel convinced that this manuscript represents an entirely independent though a selective collection of Shah Abdul Latif's poetry. In contradisc-

tinction with all the other commonly obtained manuscripts of the Risalo which commerce with 'Sur Kalyan' this one opens with 'Sur Sasuee' Its opening verse is thae 12th of the 'Kohiyari' section of 'Sur Sasuee' in the Bombay Lithographed Edition. The sequential arrangement of verses under each SUR (Chapter Heading) is also different in this manuscript.

Thereafter, a similar manuscript was located in the India Office Library London, and subsequently more manuscripts commencing with 'Sur Sasuee' came to light so that a text of the Risalo, representative of Category-I, was prepared and published in 1977.

Since then, two more manuscripts commencing with 'Sur Sasuee' have been located and thereby the number of manuscripts under Category-I discovered so far has gone up to eleven as listed bellow :

1) The present abvidged manuscript of a part of the Risalo (to be indicated as ڪر in the Standard Edition), transcribed by Abu Bakr Faqir in 1206 A. H., containing 3 Surs, and 417 bait and 31 waee poems.

2) The 'Ganj' MSS preserved at Bhit compiled in 1207 A. H (indicated as گ in the standard edition of the Risalo), containing 29 Sur, 4041 bait and 287 waee poems.

3) The Qazi Musa Mss. with a seal of the year 1207 A. H some folios missing, containing 19 Sur, 1321 bait and 65 waee poems (ل in the Standard Edition).

4) Captain Stack's Mss., now preserved in the Kutbkhanah-Millii-i-Malik (Bazar-i-Shah, Tehran), transcribed during the years 1840-1849, containing 24 Sur, 1714 bait, and 73 waee poems (ست in the Standard Edition).

5) The undated British Museum mss. (No. CR. 2967), containing 28 Sur, 1822 bait and 86 waee poems (ط in the Standard Edition).

6) The undated India Office Library, London, Mss. (No. 'Sind 3'), containing 25 Sur, 1443 bait and 53 waee poems (ف in the Standard Edition).

7) The undated Abdul Karim Tabib of Thatta Mss., some folios missing, containing 26 Sur, 1800 bait and 74 waee poems (ث-١ in the Standard Edition).

8) Another undated Mss. of Abdul Karim Tabib of Thatta, some folio missing containing 26 Sur, 1582 bait and 83 waee poems (ث-٢ in the Standard Edition).

9) The undated Mansura Abid Mss., containing 28 Sur, 1797 bait and 83 waee poems (ص in the Standard Edition).

10) The Mir Ali Ahmed Khan Talpur collection Mss., some folios missing, containing 29 Sur, 2215 bait and 113 waee poems (عل in the Standard Edition).

11) A partly preserved undated Mss., in 46 folios, containing 19 Sur, 468 bait and 17 Kafi (sic.) poems (ٹ-١ in the Standard Edition).

It is to be noted that the present manuscript, even though an abrigment of a part of the Risalo, happens to be the earliest dated manuscript (both under Category-I and Category-II) that has been discovered so far. Its publication, therefore, is of special importance. It is also being reproduced in its original form in order to preserve the character of the Risalo manuscripts as well as the style of Sindhi calligraphy.

My thanks are due to Mr. Abdul Hamid Akhund, the Sectetary of Shah Abdul Latif Bitshah Culture Committee (now Secretary Culture, Government of Sind) for having accepted my proposal to publish three important manuscripts of the Risalo having been discovered lately of which this manuscript is the first one that is being issued presently.

N. A. Baloch

Hyderabad,
Dated : 15 Sept, 1987.

این رسال شاه عبداللطیف

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سد مکر سد ي هلن ري مهل ه

جلن ري مجل دوتن ري متان دوم بيت

جان جي تان جل ه کانه جاني جلن ري

تيي تتي هل ه کانه ويل وهنجي بيت

چولو مند چر تسو تتي تا ياپ ه راني رتا پاو ياري

او تين کي ميت تعني تسو تو متين مند ورجي نوهي

راني رتو دوم او ياري او تيني کي ميت جن جن

تيي ڏينه ترت تاني پند م ه کوا کانجه ميه

بهاني

بَانِي بَارُوجِنس بِيــا جِنِ جِنِ ڏِيهِي رَاتِ تِنَ تِنَ
تَانِي پَنڌَ۾ پُوڙِيَ ٻِيئِي نَتَاڻِ۔ جِينگَا سَاجَتِنِ
جِي ٻــا نِكُو لِيكُوئِي شُونِكُو تُوتُو ٿِيه۔
تِهَا اُوڀِي نِيه۔ چِنُو آتَنَ وَارِيَ ٻَتِهِكَرِينَ
كِبجَتِ نِيَنكِي كَرَينُ ٻِيرَ سَندَانِ۔ اِنهِيمَ
پَرِاُتَانِ۔ ٻُنڌِيَ مُنڌَ ٻَهَارَ۾ ٻــتَ نَاهِ جَمِيعَتَ
جَانِكِي هُونتَ ٻَجَانَا هِتِ ٻِنُوجِي ٻِرِتِ۔ سَا۾
چُكَا ٻِيمُ سِكجُوڀُ نَاهِ جَمِيعَتَ جَانِكِي
هُونتَ ٻَجَانَا هَانِ۔ سِيئِي اَللهُ آنِ جِنِ سَاءَ
چَكَا يَمُ سِكَمُوٽُ نَاهِ جَمِيعَتَ جَانِكِي
ٻُنُوهَ ٻَجَانَهِ سِيءِ مُنُ سِيبَانِلجِنِ سَاهُ جِكَا
ٻَمُ سِكجُوڀَتَ آنگِنِ آرِيَ جَانِمِي جِكَنَا
ٻُنُوڪُشُ ٻِيتِ آهِي ٻُهُو ٻَهَارَ ڪَهُ مَنجَهِ مِينِ

ڪي بيت وَرَ لکڻ جي لوڏ. ڪوڙِ ما سنگ پيئور جاءِ
جي تن اُسر آچي. سي ڪمن آچن ڪوڏ
هي هنبجي هوڏ بدي ٻار وچنس بيت
ٻار وڃاڻي سِکجو ڪوڄو آهِم ڪوڏ. جي هوڏ
جونِم بوڏ. تين جي سُنايان جَگ کي بيت وَريا
روڃاڻي بوڏ. ڪوڙيان جي ٻنِن جي آهم جهجو
ڪوڏ. سومانِ آريانِي آچي وَرِي بيت
جَن سنڌي يوڏم پِتِ پِتِ جي. تن تنيس
تي. اوڏا آڏي تڪرا ليت. جن سنڌي جيئم
پِتِ پِتِ بوڙ. ڪِهر وُ ڪرِي
ڪوڏ. مِيرا پيڙِ انگي بيت ڏگندو
ڦابو ڦيني وينتي جن وَتِ سا مجلسين
[illegible] هوڙ هزار جو ٻلت ڏگندو ڏور

تيسي ويٺي جبل وٽ. تن تنهن کٽ اوڏا
اڏي پکرايت وه تن س وهني ويهي
جي ڄاڻن. مڇن سان ٻڌن. ويهي ورونجيا
ٻئي بيٺ ڏوڏ تن س ڏوڏن ڏوڏي جي ڄاڻن
مڇن سان ٻڌن. ڏوڏي ٻٽ وهاٻئي
بيٺ کل تنهن کلين کلي جيٻي ڄاڻن. مڇن
سان ٻڌن. کلي کڙونجيا ٻئي بيٺ هل تن س
هلن هلي جي ڄاڻن. مڇن سان ٻڌن.
هلي هوڙ پرائي پيٽ آئل بارڙچن جي
ڏوان ڪارڻ راه. واڙي وسي واٽڻي متا
موڏ ڏوڏ گاه. پر وڙ ڳرين مٽن ڳڻ نه
مڇو ماه. هيڪلين جو سڏ جي ٻيلي
آه الله. جي سڙي ونجيم ساه. تتيان

حَوالي هُوءَ جي ٻيٽ بُڌي نه ٻُوري

جَڏهِ شاتِين ٿِي سَڌ ڪِنا. پَلو ٻُڌو

جا مَجُوجَبلي نَڌُوري ي. هَمراهي هو تِنس

تُوجُڌا نه جُوري، ناحق نِنڌُوري. مَتي

رَاهه ڏَري ڪِري ٻيٽ   مان ڪوا وِتين

اَهِجُڏي توکي پَڇِيتي، لوڙي لَنُو پِري

ٻانا وارِيم وَهَم جو ٻيٽ ڏُڪائي ڏُوهنا مَنڌ

سِينا وَيجِهه پَرِيا نُون مَيچُه. سات چَرنڌو

لَڪي ٻيٽ ٻاهِن پر ڇِنس سُن تن سنگه

نوات لِيرن ڏِني لَڄاڻا ڪاهِيا ڪوات

جُو نري ڏِيشي چاته سَبَب اِن سُتي وِيا

ٻيٽ
اوڄرو ٿاف اعمي سَبِي سَگر سانق جي

جنگ تِهه ڪيندي ناهه سامن

جِيڻيَ بُنْڊِيْ مَامَرِيْ بِيتَ سَدَا وِتِبَمِ

سُوْرَجِيْ اَگِيَاکُوْهِيَارِيْ جَلِنِ چُڇِلُسِ نِکَارِيْ

سُوْ بُنُوْهُ وِجُوْپَانَڊِمِ بِيتَ وَاڻِيَ وَارِيْ وِنِکَرِيْ

کَاجَاکِتَائِي. آتِيَلَ تِهِ آءُ. بُوْلِيْ بَاتَارِيْ.

کِيِيْ بِيتَ يَهِيَنْ کَامُنُدَ ڏِيْ پَاڻِهِيْ

يَسِيْ يَتُ. اَگِيَاکَوُنَه کَپُ. يِيَ قَالِيْ

ٻِهِيْ ڪِيچَکِيْ بِيتَ اَيَاتُنْ آوَاتَ وَاتَا

بَاسِيْ وِيشَرِيْ. سُنِهِمِرِيْ سُوَاتَ. تَهَ مَنْجَا

دِلُ ڏُکَ ٻِهِيْ بِيتَوِيْ وَرَوَاتَ تِشَا ڦَارِيَنْ

کُوْرِ تَاڏِيْلَ. ڏِيڏِيَسِ ڏَاپُ ڏُوْگَرَاُنِ

لَادِ الِيرَ. کِيچَ يُهُمْسِيْ کِيَرُ بُرَوِکَنِسِ

وَسُ گَرِيَانَ بِيتَ عَ ڏِيَ سَتِ سُوْرِيَجِيْ

ثَابُوْ ڏُوْرِثَاء. تَتِيَ مَتَايَاپِ. جُوْلُوْمُنُدَ

جُرتِ ٿُو بيت وَڏِي سَبِ سُوَرِ ٻُجي ڏُورِي
آءِ ڏارِي ٻيتيالِي ٻُنُوهَڏ يِ ٻُرمَلُ ٻِهارِي
لالَنَ جِي لَطِيفُ چِي سُهڻَه سِتيالِي سارِي
ٻِرِيسنو پارِي مَارَڪُ مَنجِهه مُندَ مُنِئِي بيت
اَدَرِيندَرَ اَيرِي اُسُوهي اَهِيان لُڙڪَ لال لَطِيف
وَرهَلِي وَهَايَا هيجا هَنجُ هَنجُم هُونَنِ
لَئِي هادِيا جانِبَ ضَعِيفَنِ سِ ٻُنُوهايا
پيهَا ٻجايا اچي گُمِينِ ڪيچ نُهُون
بيت اَدَرِينَدَرَ اُبِرِي اَسُوهِي آءُ
پينتا چُوُرِ جُمُم پِرَم بلاءُ موت
ٻُنُوهُ پياهُ مَتانِ مُحِبَ مِٽرِي دِهاڻ
بيت اَدِينَدَرَ اَبِرِي آءُ اَسُوهُمُ اَسُو بيت
ٻَرَڏي نِجِي ڪِنا مَرَنِ لِي مُنهُم

سَسُئِيَ سانِ سَيَدَ چئي تَنِ کِيمَ ٿَهِمُ

هاڻي ڪِيئي هُنِهمُ سَمَرُ ري سَدُ ڪَري

بيت

ادِرنِيدَرا ايري ڪَرُنه ڪُماتي سا

ڪِني ڏِهي ويسَري جا ڳالهي ڪُماتي

ٿيئي پيش پُنوءَ جي آسَنم آئي جا

لَکَينِ لوسانتي ساسيج چَرَندي

سَسُئي بيت هَلَدي هارُو مِني

مَنجهانڪِين ڏُوهَ اوچَين سير اُٿِنَ هُنه

آدِينَدُ پُڄائي پُنوهَ لِيرَنِيس لَطيفُ

جي ڪِنيءَ ڪَرِنديس ڪُوهَ آکِيا

سُئِي رادُورُوهَ وَهاتان وَسُ پُنو

بيت هَلَندي هارُو مِني ڪَرَنُ

ڪِوهَ پيشام آرڏا آري چامري ڪُندَرَ ڪُذرِنام

لكي لك لطيف چي اوراكن ايسايام
برن بڠوه ڽشمبي شهادة سندي بيام
متس كم وقام • وهاتان وس بسو •
ببيت هلنذي هارو منبي كسان تانم
كسان • لكن تالطيف چي دري مان رسان
بڠوه شال ڽسان • وهاتان وس بسو • بيت
هلنذي هارو منبي سيسي ذيذي بس ساه
لكن تالطيف چي پاري نيشيم باه • كندو
باج الله وهاتان وس بسو • بيت يا رسوء
حيا محاجنذي ڽربيت بحين كوه • سوحور
ڽم حيوه • حن برزا كنذي پانگي مع بيت يا رسوء
حاجيذي حي ببيت كوه بحين • لوتي سمين
بحين ذي نوحين اكينيس بيت لكم بان بروجحو

امرجل تمون٠ ستڤ رڠكيڠ يس رتنس كيجا
اوريڤن٠ ماد رمتي مون٠ كاڠك لمندا كدهم
بيت لكم بان برو ججبو وسالي رثيياسن
برزايب وننم ڤيت لي ڤيثياس٠ توني ماء
ميياس٠ تين كاب وكيثجڎي٠ بيتلكم بان
برو ڤججو كرهانا كذلك٠ اوكي جبا
اتنكي سامين ڤوء مماك٠ اكرين خوراك
ڤسن ڤرڎ ڽهين جو٠ بيت صبر نسار ياڠن
ور وساري٠ توكي ڽهاريان٠ آء مسهجا
سير٠ بيت توكي ساري٠ ساه الحمجا سير٠
آري لكر الله ليمين ور وساري بيتصبر آه
شكركي وري آء ويتي٠ ذكيس ثيتي٠
كاكج اجي كذهم٠ بيتصبر م شكركي هث

ڪِيُ ٻِٽِي• ٻَانُ• ٻُسُوم ٻَراچِي• هانِ مُنُ ڪِنُو
اَهْ ڈَنيڪِ ڪَرِيُ شُڪَرِ صَبَرِ بيتِ• تَنْ پَهُنچِ
ڄِيُ ڪَرُ سُو• يِ سَنِدِ جَهِ اَهِيَان• يِ ڪَنْذِ ءِ
اَرَڪْشُ صَبُر يَان جَذِ نُ هَدُ هَتَا بيتِ• مُنُ سَانُ
ڪَتِ ذ بيتِ• يِ سَرِ وُ فُ وِ سَرْو مُنَ• زَمانُ ذوق
جَبِ• يِ رِ ڪِنِ ذُ سَڪَتَ بِتَا ڪُوزِ نَهْ سُو سُ جِي ڪِنُ سُ
ڪِنِ سُ بيتِ• يِ ڪَرِ مَا سُو اِنِيُ سَحِنُ• نَهْ وُ رُ وِ جَنِج
جِبِ رُ انْدَ• يِ ڪَرِ مُنُدَ ڪَا مَتَان سَدَّ يِ رِ وَا
ءُ سُو بُ نُدُ پَا لِڪِيَ بيتِ• هنجم تِ تُ هُوتُ• اَدُ
دُوُ نِڪِيُ سُتو• تِهِ سُسِي• تُوُ طالِع ذوُ وَ جِيُ
هُوت• هلت• ممُوُ• مِيتِ بِتِي وِ• فُ بُو رُ وُ بُو رُ
وا ڪُوُ ڪَر مُ بِيو پِندُ مُنُد فَم• بِيتُ وِ اُرِ ٻَ
ڪِنِ وُ ڪُنُد مَسِ يِ چِڙِ جِي زِ وِ جَسَرِ مُ سُو ڪُو

كَسُّ ذُوْرَنِ مَنْجَا ذَسُّ بُنْدُ هُوْتَ بُنُوْ جُوْ

بيت نِمَانِي جِيْ نِجْرِيْ دُوْنِ رَارُ وُ كُتِلْ جِيْ

قَلْبِمْ نْرِ بْجُوْ كَارُوْ هُوْتَنِ لِيْ هَارُ وُ كَرِهَا بِيْدِ

يَسِ رَتِيْسِ بيت مَرْتَ مِرِسُنْتِيْ وِيْهِيْ جِيْنُمْ

جُوْ مُنْدَ مَرْنَا بُوْ بِهِجَدِيْ بُسُوْ كِيْ بيت

لَجَلَا اَكِيْ سَسُنْتِيْ مُنْدَ جِيْرِيْ مَرُ تُوْلِيَا

تِهِمْ نُرُ جِنِ رُوْحَ وَنْجَا يَارَا هُمْ بيت تُوْسُكُ

سَاهَ كَنْنِسْ جِيْنَ كُوْشِيْ جَا مَرَنْ مُنْسَرَاهْ

تَبِيْتِيْ تُوْبِيْرَ كَنَا بيت جِيْنِ كِيْ جَبَلُ اُوْجِيُوْ

اُتَاهْ تِيْسِيْ مَرَنْ مُنْسُ هَلُ تَبِيْتِيْ تُوْبِيْرَ

كَنَا بيت مَرْتَ مِرِسُنْتِيْ جِيْنَ اُذُوْ جِبَتِ هَارِيْ

كَرِهِمَتَ تَ دَمُ ذِيْسِيْ دُوْسَ لَهْ بيت

بِرِمْ بِجِيْ بِرِنْكِيْ مَرِنْ حَيَا تُوْ مُوْ تُوْمُنْدَنْ سُوْدِ

ڪنڊ ڪيار ناڪاڻي بيت مريءَ جي تماڻي
جانب جو جمال ٿيءِ هن حلال جي پند
اهائي ياري بيت تو ساماڻي سسئي مرن
ڪيتو مرداره ڪيپرس ڪو يار لوٽي ستو
لڳا نيو بيت ڪوري ڦوڻي نيوره مٿن سنڪ با
رڦ چنيس بيت آهي اريانِ جو ديوانيڪي
دور سند ۽ هو ٽنهي تي هوره مرڪ تي معذور
ڪي بيت سورائتي سڌ. ڪري سڌ سورنڪي
سورن تڪبس هڏ. سين سيڪي سورن بيت
جي سورن سماڻيه تڪرتو ريان ڪمي جيريه
لڏا لطيف جي لالن لائي. سنڪ بسوه جي
سسئي ميٺي ملائي. بابن با ڏاڍي عجب
وار ڦوڻڪي بيت ورتي تربه ڪالڪن

ڏُکِي سَندِيُون ڏُکَ جِيُون، وَتا وِينِيُون جِن، وَرُ

رِيَسِيُون وادُ وِرِ تا بيٺيون وَرِ ٿاءِ تهين

ڪوجهو ورِي ورُ، ڏک ڏکي ڏُدرُ جن ڏِٺي

سِيُون ڏُکِيا تا بيٺيون وَرِي سِيُون وادُ وِرِيا

هُونتن ڏِٺو جن موٽ قبول سُونهين ٿو جن

ڏکي بيٺ هنسي لِي، پُٺو جي ڏُکي ڏُوره

ڏِيئي اگر انو سَپُ ناڪا تي نِڪتا بيٺ ماڪه

جي مِٺي ٿِنڌڙن پيٺي مامري، وريِ يا

جُوڻن کيهي تماشا هو ور ويٺي ڏکي ڪي

ڏکن جا ڏا جنيتي ڏلجا، ڪيس نانڪ نيه جي

ڪر اندر ڪا جلاٿر نم تا جا ڪري

مُنڌ مِرنيس ٻيٺ ڏکي ڏک متي ڪري

چِيرونوُ منهني، ڪڏِ ٻيئي ڏِٺي سُونڊي

ڏينديءَ جنبر بيت سيپريان جي سور جا جهلي
ڏکنا اک ڪته ڏکي ودا ڏکءِ ونجين نويسل
ڪهم بيتو تاورائي جيڏي امن ڏکي
ڏيئي ڏک. ويئي سارِيان سڪ جي مُن
گڏ گڏا رتا بيت ڪينجا اوري ڪينتي ون
نويسا ڪميني ڪيچين لي پورج پراءِ
تانجه تيڏاءِ. وارج ڪام ورنجي بيسيج
الٿبي سسئي رت ور نور وجه نهي نياڏي
ڪوجه ڪرنجي لوءِ. موري ونجي توءِ
مون جي ڪانگري بيت بڏ وڪه بنڌان
هير وهو تاين س پليا پلئو نرهي پراو اچي
بان ڪاجا آهس ڪان جن نبيرس به
نيري نيتڪوه جانا ڪوه تسوڪيند آه

ٿي وڃان م پٺ ڪري ڪيا من هاري هوت وڃايو

بيت بنهي پريت جو ڪو جو پيچرو ۾
پنهنجي من پنهنجو ۾ وهن پر ۽ سو مهيتين موتي
سنڌي ڪا ڪي ڪيم ڍهو ۾ سر تين
ساه سنڌ ۾ شو خوالي هو تجي بيت جان
ساماڻي سُشي تان وتيس وَنِ جو ڪري
لاهي ڇڏ لطيف جي ڀي ڀيڪاڻي مت ۾
تو ڪي پوندو ورش اڪيا هوت حضور ۾
بيسي ڪو شو وا، لوڪ مر ولي لهيسو
اين منجا ايسو مڻي جو هڪاه ڇطرن تو ارادو
بنوه ڇانا. رسو سو رشها نگي بيت
وحوشن ڀو تاپرين مرن موت ٻما سو
ابرا فسو سٺاهڪن ڀڳاءُ ارڪي اڪنڊ نا

بيت — مُنَ توکي پرينا الا اُوڻي اُتَ، ڏيرنِ
ڪِينَ ڏکوڻي مُندَ مينِ جي مُنَ، توڻي
وَنجن رُتَ مَاسَ اُنِ کي مَاڇي بيت جي
هُندا اَندا بلَدَ يَشوَرَ م ڏاگينو ڏيرنِ
ڪُرِي کُرِ ڪُوانجو سُتي سو سَينَ، ڏابِري
سَتِ سَيَد جيئي پيا دِي ڀِچَنِ، هلي جيل
چراڪِنا وَهِيرِ وَهَرنِ، جَنجو پيرُ لڳي
پَنم تنِ آيم سانِ اُتَنِ، هُنِ پنُ هُئي هِنيِن
سَندي ڪامنِ، ڪنگن اِءِ جنڪِنِ مَند
آسونه ميري بيت اءِ ڏوري شال مَلَهِ
مَذَنِ لَهِ هُوتَ مَلنو لنو مَنجا الوجَ تنِ تهجي
نَلهي بيت اءِ ڏوري شال مَلهِ تنِ ٽمسِل
تن تمن مَنجا مُن، لوح تهجي نَلهي بيت

آءُ ڏوري شال ملهه پرِ هوئي پري، ته
مٿنِ ساهه سري، تن تسلي نه ٿيي بيت
آءُ ڏوري شال ملهه ساجنِ منجهه سؤال
ته سگ اچي ساهه کي ٿيي جان زوال
وِهاري وِصال اُتا آرام ڪري بيت
ٿڪ نٿيي ٿاءِ، پُٺيءَ ڪان پند
ڪري سي لالن هيئن لاءِ منجها هُج
ملنجهي پيٽ جي سچائي سڪنَ
سِڪي سِڪي پيتا، پنو هڪي هڏن پگهر
ميڪ اِن تر منجها تڪ، ڏئي پانا اُنجه ٿيي بيت
پني جلجه جمال جي جن پيتي پلڪ، آبرا ڪا نڃه
تنو سور ٿيڪي سيڪ، هڏن پڃي هڪ
سدا سائر سيرم بيت سدا سائر سيرم

توتشنكي تاد اهي اوڠچ اكين م انچامون

اڤاره ڤنوه ڤان ڤيارو اوڠچ اوكندي

آهيان بيت محبت جن منم تن تشنكي تاد

بي ڤيالو اوڠچ جو انچس اوڠچ اتياد ڤنوه

ڤان ڤياد تا انچس اوڠچ اجا اتيا بيت محبة

سندو منم بر ڤيالو جن ڤين بربرجا ڤو

ناهكوكه ذاه ذين جهم نهاية ناهكا

تهم سنچا سنچ ونجن تيلاه اوڠچ مرن

سذا ساير سيرم بيت سذا ساير سيرم

ابندر لهي نا اوڠچ ڤسن جو برمن جو

شياني سنچ تيلاه لهين اوڠچ سدا

سدا ساير نير ميت ساين كارن

ڠومر قبلي سي اندرجن اوڠچ اب

اُنجوانگي بيت بسي تكر تار، متان لِك
هلنم ميني وه برج بير، بنوه جي باني
حقيقة هاره ونجن ثندي كيچكي
اوذي الا هاره صحي لهند وساره آذو
آريانی وري بيت بسي ذو نكر ذاه،
متان لك هلنم هيني وه بجيي پورج
سسئي بلوچاني باه، بندي لك
لطيف چني بني كيچين كاه ان
وراسئي ورجي اسر هذم لا هي جو اگين
اوذو آه، سوبر برا هتم تجع بيت سنجه
وسندي تنكي خوش حلايا جي طالب
جي تحقيقجانيه تن وت نيمتري ذي
بسي تريه او تانه اهي هنكر ف بيت بي

ڏيني ٻنگي هلج پاري هيڪ، ورن سڀئي
ونيڪ، تن ٽري ڏي ٽري ڏاين کيرو
بيت ـــ هلت هيڪاندي ٿيي ويهي وڃم
ويرو ولِ منجهه آنِ م دورتن ڦرن سنڌ ڏقيرو
توني لهي ن پيرو توءِ راحت آهِ رسانم بيت
جنيمان جيڏين وسهو تکين سڀيلي
سڪ رفاقت رکيم ڏونگر ڏجي ڏک
اريجو آهڪ من رهنمار ه ٿسو بيت ــــ
پورهت پنوءَ چا مڃا اسِ ذاتِ پريتم
هوت کتوري هير منهنجو سائين جيتم
اٿن منجهه الٽ شال ڪميني ڪام ٿيي
بيت ـــ تان ٿن پيرئي نا هڪا جان آريانيءَ
الڪو سوکو هيارن جي شال وائم لڳي

وکه پيا پن جبتِ جکه سهجي پرمُ
پنوه جيا مس بيت کاڻو نگر جا مر مر پتا
منتي کرنِ پندا کيي پريت تي انها
سدر ثا سمين سکاني جي سبيد جي
آهي سدِ سين هند نهت ترن سپر
قرابة کم کنوه (بيت) کم قرابة جنجي
هيتهم آيم هي رفاقة داکن جي پهتيس
پنوه سي سار وملاحظو تنجو کيجن،
کندا کيي ذات نسوري ني پر
سدر سبر سان سنکه تنو بيت سبر سدر
سان سنکه کري برگند پياس کبير
برهمن کنجي جاني کبير کيناس
مندت آءُ اسيا پيه چنري کيس پدري

ببيت جن جن جلي جكا. تن تن من تا كيد

بتيي كهر وتو كال كري ور بسو بيني

وكه اثر يا في اور كا ينڤور ابا هر بتيي

ببسو يتن كوت ورا كو ستين كونه

سنكه مرتا ها للدن كيتو جن انكن

جهار نو انككا. لو تبا لسي بيتي ينكر ردي

جيعا ر سيجي ببسدا ايتني سيجها بكن

بالسي مكا بججي بتبججي زنات ججي ججتش

سكلبت تعجلبي منتس مهلجي سالبطجي ببمتسو

نيكسري بيت سو لمعو كجا ايبر سوفي ججهم

بسندا سكا كيلا ليها بيعنتا لجيبر ججو بيتر برنلوتوه

ببربعو ردو ججو سو لكو كمتنا لنا لتجي ببيت

نجصبيلت قصبا يا ونالنهك كليعو لكا و صيلجي وصيا له

وَنجِيُ مُنُ وَسُ پنُّوْ هُوْتَنِ كَارَنِ حَالَ

جَبَلَ ڏُوْرِيَانِ جَهَالَ كَارَنِ پيرَ پنُّوهَ جيِ

بيتُ سُوْنَهَانَ شَالَ سَنگَڊِنِي پيرَ جهَمَ جُوْبَنِ

تُوْكِيْ نِبَاهِيْ گَنَانَ لَالَنَ مُهْجِيْ لَتِهَ هُوْتَنِ

كَارَنِ هَتِ سَمَاوِكِيْ تَهَانِيْ سَاٰئِيْ وَرِيْ

جَفَاوَارَنِ جَتَنِ جَتَنُ جَفَارِيْ نَهَ تِيْ

سُتِيَنِ سَاتُ وَنجَائِيُوْ كُوْلِيْ جَدَم گَسُتِ

پُنُّوهَ وَنجِنِ پَسُ سِرِ پَرِهِلِيْ سَسُئِيْ بيتُ

بَكِيْ كِلَنُ نَه اُجَهِيْ ڏُكِيْ ڏَمَرُ نَاهِ

اَكَارِيَ وَنهَاهَ وُوُ وُهَنِ وِسَرِيْ

وِنهَاهَ جَهَمَ وِسَارِ وُوُادِيُ وَرَ اَكَارَ

جِينِدِيْ جِيَڏِيْ جَبَارَهَ سَپُ سَنگِيْ نَيْ

نَكَرُ وَ بِيتُ سَپُ سَنگِيْ نِيْ نكَرُوِيْرَ هَن

ڇَڏِي پُوءِ سَا ٿَهَڏِ مَرَنَا هُوءِ ڪَهِي

جَاڪِينَ ڪَنِي بيت ڳَهِي جَاڪِينَ ڪَنِي

پِرِيَ پُهُتِي سَا. وَهِي وِيَرِ جِي جَله وَصُلُ

تَهِمِ وَنِجَائِيُو بيت وَصُلُ تَهِمِ وَنِجَائِيُو سَا

سِنڌِ سُڻِ مِي سِيڄَ لُونِي لِيلَا جِيڄَ

مِيڄِي ڪِجي مِتِرُ ڪَرِي بيت نَڪَا مِهِتِي

هُتِ ڪَا ڪُوڙِي سَنڌِي ڪَالِهِ ڪِينَ ڦِهِتِي

مَالِ مَالِ پُهُتِي هُوتَڪِي بيت هُوتَنِ

هَارُولَنڪِيُو ڪُوڙِي پَاسِي ڪُوتَڪِيچ

تَنِ ڪِي ڪُوتَ ڪِينَ جَنِ ڪِي ڪِيچ

بيت هُوتَنِ هَارُولَنڪِيُو تِي چَرِنڊِي

ڦُڦِهِ هُنڌِ جَنِ ڪِئِي هُوڙِهِ هُوتِنِ هُنڌُ وَتَنڪِي

بيت هُنڌَ هَلائِي ڪِينڪِ مِنِي سَتِمِ جِڏهِ

لَنُوْسِ اُتِي لَدُ كِيْن رَسَانِي كِيْجَكِي

بِيْتْ مُحَمَّدْ مُحْتَاجِي كَرِيْ بِڠِيْ بِيْرَ گَنِيْج

كُبِيْلِيَانِي كِيْچَڎِي حُجَّ مَهَلا أَيِيْج

اُوْڎِي عَزَرَائِيْلَ كِيِيْ وَنِيْجِنْ تَانِمْ وَنِيْجِيْج

يَامَانَا دَارَا اِيُوْ يَحْتَنُوْنَهْ سَسُنِيْ سَانِ گَنِيْج

نَا اُمِيْدِ يِيْ نِيْسِيْج تَانَا اُوْڎُوْ وِيْتِيْ اُمِيْدَ كِيْيَه

بِيْتْ مُحَمَّدْ مُحْتَاجِيْ كَرِيْ هُجْ وَنِيْجَايِيْ هَلَ

عُذْرُ خُوَاهِيْ عَاجِزِيْ سَسُنِيْ كِهْ مَسَرْ

ڎُوْنْگَرْ ڎُوْرَنْ ذَاكِرُوْ لَنُوْرِيْ كُوْنِهْ لَلْ

لِيْ يَلَانِيْجُوْيَلْ جِنْ يَاسِيْ تِيْنَنْ يَانَكَا

بِيْتْ يَسِنْ دَارَا اِيْرْبِيْ يَحْيَى نَجَلِيْ تَانَنْ رَهَاهْ

اَيِرْ عَلَجِزْ اَحِيَانَهْ لَا لَنَ جَانْ نَلْهَانْ

فَرْدَا مُنْ ثِيْتِيْ كِيْيِيْ وَاعِدِيْ ڎِيْ نُوْهَانْ

مُبَاحَ سِيِي نَسَهَان. خُوْاهَ مِرخُواهَ مَارِي

بيت — فَرْدَامُن قِيْتِي كِيي نَقَدُ كِنُونَارَ

هِي جَاوَاكَ وَلِي جِي سَاوِنِرَمَ ڏِيَم وَارَ

جيڪِي مُنِي مَارَ جيڪِي مِيرُ مُنِي كِيْ

بيت — ڏِيي كِي ڏِيكَا ڍِيڪَرَ هُوتَ اَكِين سو

بيت مُنِيرُ ٿِي مُدَّعَاكُرِي مَوتَ ٿِيو مُوجُودُ

اَجِي تَان لَڳِ كِرِيَان سُتَيا هِجُو سُجُودُ

جيڪِي نِي وَجُودُ جيڪِي مِيرُ مُنِي كِيْ

بيت — اَنگَڏِي پِرِينَكِي تُورَا ڏِيَه تَيَا

رَاتِ رُوزُ وِسُلَعْبَسَ آرِي جَامَرِي

بيت — اَءُ نگَڏِي پِرِيَ كِي عُمَرَ تَان

وِنِيي. وَلِيه ڏِينَه وَغَّانِيَا سَرِتِي سَيِيبِي

پِيرِ يَمِ بِيِي اَكِي اَرِي ڏِي گِنِي بيت

آ نگذي پرتكي جوين وترو جاره

آذوار يانيتكي چار ئيكاه چار:

من مثي هكنان يتي وذين منجه ولار:

عمرسب آوار ويتيم لي واكاكريان

بيت آ نگذي پري كي هين ثيه وه

نهوري نايني س منكي ينيه ينو:

متي موت تشو يي كنذي بند م

بيت آ نگذي پريكي يوين تشو بساه

سكان لي سكراتم د ويو يجان راه:

شال م ونجي ساه يس دار اب تجي:

بيت آ نگذي پري كي ايو عزازيل:

جورانيس جيثي ي نكو قال نقبل:

ايو موت دييل سارند و مراد كا •

بيت آءُ انگڏي پرينءَ سهس سيج وڇاءِ

ملن وڇڙهيا • ڏينهن شال ڏم ڏيان

بيت اتن اوراڻکي ويا انکن مُن افسوس

ڏيوانيءَ کي ڏوس سائي تيندو سنجهه

بيت اتن اوراڻکي ويا پرينءَ تون ڏين تان

وهم منڌ ٻنيو رام اُن پڇندي هارن

ڏاڻي منجهه رهاڻ • هلت پتي هوتن

بيت اتن اوراڻکي ويا آمراڻي ماءُ

پٽ ٿينديس پيرين هيئين کريءَ هاءِ

جين مُن جُهڳا پرين تان نه پاسو ڪيو

بيت کُنگي تان ڪوشو ڪيو بيت اتن اوراڻکي

ويا باري جيجڙي بوهه ائيجا انن تي

مي تان ڇڏي جوڻ هلي ليءِ

هَتِ كَنِيْ لِثْ دِ بِ يْ كِ رُوْءِ كُوْ

پِرْيَانْ لِيْ چُوْءِ نَ مُنِيْ مَا بِتُمْ اِنْبُوْبِيتْ

اتَنْ اُوْرَا سِكِيْ وِثَاكَرِيْ كَمِيْنِيْ كِيَ

هَانِ كُرْ حِبِيْ هِيْ جِيَ ذِجِيْ بَاهِ يَنْيُوْرَ كِيْ

بِيتْ كِهْ يَرِ رُوْثَانِ پِرْ يَكِيْ رُوْلِيْ نَجَانَا

مَثِيْ كِنُوْ يُوْنَانْ هَنْجِنْ هَانَانْ هَتَرَا

بِيتْ كِهْ يَرِ رُوْثَانِ پِرْيَكِيْ آدِيْ نَاهِ اُسْتَاهْ

لُوْهُنُوْ كِنَا لَكَنْمْ وِيْرِيْ مَثِيْ وَاتْ

چِيَرَمْ چُنْجَاتَهْ ذِنَمْ ثُكُوْيَنِ جَابِيتْ

كِهْ يَرِ رُوْثَانِ پِرْيَكِيْ پُجَنِ نَاهِ يَجَارَ

انْدَرَتِيْ آهْ كَرِتَيَانْ كَانِيْ مَنْجَهْ خُمَارَ كِرِيْنِيْ

جِيْ كُفْتَارَ بِيْ يَرِ مَارُوْ جِنِ جِيْ بِلِيتْ

كِهْ يَرِ رُوْثَانِ پِرْيَكِيْ يَارَنَ جَانَا پِيَرِهْ

بُرَتُ مُنْ پِيرِ تِشُوْ سُوْرَنِ لَايُوْ سِيرُهْ آرِيِ

لِيِ اِلِيُوْ ذِيپِنِي تَمَرِنْدِيَسِ ذُوْ نَكُرِ بيت

كِيهْ پِرِ رُوْآنْ پِرِتِكِي رُوْمِدَنُ مُنْ تَ رَهَاءِ

بُرَتَ مَنْجِ بُكَاخِبِي پِرِ بُدُمِ جِينْذِ يُنْ

بيت كِيهْ پِرِ رُوْآنْ پِرِتِكِي بَارَتَ جَانَايِنْدُ

كِيتِيتِ كَارِنِ كَنْدَ نَايُوْپِي نَعَرُوْهَنَا

بيت رِنِخُنِمْ دَرَتِي جَهَرِيِ كُرِيِ جُوْرِ

اِيِنَ عَوْرَتَ هُوْرِ اِيِ آهْ عِشْقُ سَنْدِيِ

بيت رِنِخَنِمْ دَرَتِي كَرَسَانِكِيِ سَازَهْ

اِيِ عِشْقَ جُوْ آوَا شُهَادُ وَرَكِنِ مُنْذَنِيِ

بيت رِنِخُنِمْ دَرَتِي نَكَرَكُنْكِي كِنْجَهْ

نَعُرُوْ مِنْجِ نِكُنْجَ اِيِ تَانْ آهِ عِشْقُ

جِيِ بيت نِخُنِمْ دَرَتِي نَكَرَكِنْ عِنِي كُوْلَهْ

جي ڪولڪ ولولو ۾ وڙلڪ آئي
تان آهِ عشق جي ٻيٽ ۾ ٻڃنم رڙي
ڪَرَ ڇتوءَ جي چانگار، اهي عشق جا
اُڪار هنعرو آهي، هيءَ جو ٻيٽ هَلُ
هيين موتَ ڏي پير ٻنڌ وسار
قاصد انِي ڪارمڪين رسائي
ڪيچ جي ٻيٽ هَلُ هيين موتَ ڏي
پير ڪِرمَ بنڌ، رائي پچم رُنه
دِرو روحاني سُنِي ٻيٽ هَلُ
هيين موتَ ڏي چير هڏم چِلُ
آديانِي اصُل ڪيا يام ڪاند تُنو
پيش قلم هيين موتَ ڏي چير چِلم
مِن سنجلڪ ومن ڪوميار وُ ڪيچڏني

بيت جانب جبل ڪوري ٻنوه چڙهو
پونءِ پيلاهِ تنگ ڪر جيلاهِ تن
جونءِ ساجن سنجهه نهاري ڏکي
ڏوهه ڪيئوءِ هاري هوتن هونءِ
وري ٻجهه وينتن کي بيت جيئن
تون پوري پاپيو ڪونه اتِ ڪوهيان
پنڌم ڪر ٻهار ڏي وجود ڏوني ونگار
ڏاريان پاڄ ڏار ٻجهه پريان ڪر
پيان تن بيت سيي ساري سيئي
ڪر ڪنڌ تن ڪوڙ وڃن ڏوڙ مر
ٿوڙ ترامنجهه ڏوش ٿو بيت
ترامنجهه ڏوش ٿو موٽي ٻجهه پاڙ
عبس آکاره وڃو ڪوڙ ڪانڌ کي

بيت پرکرا پا سوکري ٻچہ پريان
کرپان، سوتان توهمسان سوئي
ڈوئر سسني بيت سوئي کنيوسان
سوئي ڈوئر سسني گذہ کن
نتسوکو حيلن منجاحيان. ٻچہ پريان
کرپان، تتن تساء لهي بيت
کن ئي کيچين کيچوکچم
تاکچن اشارة انجي سکوتاسچن
وتاوئيهي تن. سن تسوزپرائي
السکوت راس الاسلام بيت
سن نہ سوزپرائي آء چياء اچي.
بولي بي نسکتاپانا چندہ ٻچہ.
واچي وت موخچہ بدنہ پيائي لهي.

بيت بند ته ٻاڻي لهي آمات پناه
ڪيئن ڪڏي لاءِ ڪن ٿي
ڪيچين ڪڇوٻيٽ ڪن ٿي
ڪيچين ڪڇو ڪڇم ڪيا
رهي نه رلي جيتري اُن وٽ امر
وتري وڏاءِ هو جوڙن هوتن
جوٽ ڏِ ناءِ ڏکي ڪي جڏا ٻي جوجام
منڪر مهڇي منم بار ءِ هوت حمام
ارڪِ تنو آرام مڪا ڪل پيئي
ڪاند جوٽ ماڻ نه جيان جيڏي
زلف زاف ڪناس ڪا ڪل اءِ
ڪنياس پينو جو پينو رجوٽ
پينو جو پينو رجو ڪا ڪل ڏِنم

كَالَ هَاءِ تَنِ جِيْ حَالَ زُلْفَ جِيْ

زَافُ كِتَابْ دَرْدُنَ لَهِيْ دَارُوْهْ

زُلْفَ كِيْسِنْ زَافَ كَا كُلَ سَنْدُوْ

كَافُ سَارِيْ مُنْ مَعْذُوْنِ كِيْ بِيْتْ

كَاكُلَ كُنِيْ جَلْ كَفَنْ تِهْ كُوْنَ

تِسْعُ مَنْجِ شَهَادَةْ سَالَمَثِيْ لَاذَكَرِيْ

بَيْتْ بَرِيْدِهِمْ پَانَ وِوُنْ زُلْفَ زُوْرُهْ

ثِنُوْمِ كَا كُلَ كَالَ ثِنُوْمِ

رُخْسَارِيْنِيْ رُوْ بَجُوْبَيْتْ ثِ نَهَانْ

ثَارِيْ وِيْنِسْ رَاتِ رُوْ مِيْرَتْ قُرَاءْ

مَنْجِ وِنْجَارِيْ وُوْعِ بَهْرَاوَاهْ وَرَنِسْ

بَيْتْ بَهْرَاوَاهْ وِرَنِسْ أَنْدَرِ مُنْدَ

مَاتَنْ مُوْسَنِيْ سُوْنِيْ كَبِدْ نَا

تَعْلُقَ سَبِ تَمَامُ۔ تِجْسِ نِينْهُ نِهَامُ

ذِسَنِ ڤَارِيْ وِنِيسَجِيتْ ذِسَنِ كَرِ

ذَارِيْ۔ آنْدَرِ سَبِتِيمْ سَسِئِيْ۔ اِنِ

يِرَآرِيْ۔ كَانْدُ كَمِينِيْ كِنَتُوْ۔ نِيتْ

دَاپِتْ رُوْمِ رَبِتْ ڤُرَاذِ يَنْهَانْ ذَارِيَ

وِنِسِ۔ لَنْدِنِ جِيمْ لِبِيسِ۔ هَلِجَ هُوْتَ

بِسُوْهَ ذِيْ بِيتَرَاپِ رُوْدِرَتَ ڤُرَا

مُنْتَ مَنْكِيْ ذِينْهَا آنْدَرِ نَغْرُوْ

نِينْهَ۔ بَهْرَاجِيْ بِتَنِ سِ بِيتْ بَهْرَائِيْ

بِتَنِ سِ مَنْجِ كَالُوْنِيْ كَالَ۔ سَتَا

نْتَانْ تُنْ سَنْيَالْ۔ هُوْعَ جَاهُوْتَ بِسُوْهُ

اِجِيْ بِيتْ سِيرِ تُوْعْ بِسُوْهُ جُوْجُرْ جِنْ جَالَا

ذِجِيْ۔ اعْتِهِ آرِ يَانِيكِيْ مَعَرْتِيْنْ رَاهُ

رُوسَانْ كَنُونْ بيت يَرْتَوُ وُيُنْوَهْ جُوْ

كِ جَايِي كِ اُسَ عَقَرِينْبَانِي كُسُنْ ٠

آهِيْ كَتَرَبْ كَرَرِيْ بيت پَرْتَوُوْ

يُنُوْهْ جُوْرُكِيَايِي رَاحَتِيَا بِيَانْ ثِيْبَهْ

يَوَارَءْ سَاجَنَ لِيِيْ صِحَتَ سِنِيْ مُصِيْبَهْ

آهِيْ آدِيْ جَانْجِيْ بيت يَرْتَوُوْيُنْوَهْ

جُوْسَهَايِيْ سِيَاهْ مُهْ ثِينِيْ مُنْ آيُوْ

رَنْگَاكِيْ رَاهْ پهِرِ ثَنْدَءِيَاهْ يُوْءِرَ گَنْدِيْ

رَنْگَمْ بيت اَءَاُوْرَاهْ سُيِرِ وَنْجُمَ يَرَاهْ

تَكِنِيْ گَنِيْ ثَرَنِمِ بَاگَادِ وُبَاهْ

دَنْ دِجِيْ دَاهْ سُنْ مَادِنْدِيْ مُوتْ تُنْ

بيت اَءَاُوْرَاهُنْ سُيِرِ وَنْجُمَ يِ پِرِيْ

مُنْ ثِيْ مُنْ دِسَهُوْ دِرِجِيْ تَانْ نُوَرِيْ ٠

تارامُهُ مَرِي، ڏِکي جي ڏيکارو

بيت ـــ اَءُ اُوراهُم سُپرِ پَرِي وَنجُمَ رِي

مُوتِ مَرَندِيس جيئرِ تُون جيارُو جِي

مُوتَ نَه ڇڏيج هيءَ سُپنوءَ پيادي پَندَ مَ

بيت ـــ اَءُ اُوراهُم سُپرِ ڏِکي ڏيجم ڏاکَ

وَٽِ ڇڏي مُن وَاکَ، آرِي وِرِجي

عِشق جو بيت ـــ اَءُ اُوراهُم سُپرِ ڏِکي

ڏاکَ مَ ڏيج، پيٺي ڪَرِ پڇيج

تهُ مُوتَ حَدَ وَقتَ نِڀي بيتو لادو

قَوي ڇَري ڪي جو ڏِيتا مُوتِ

مَارِ ڏِٺا ٻِسَاتَ، تهنِ جي پيئم بيت

ڏَلاڻ وَ ڦَني ڇَرِي زِني پسوتيءَ رُوڄ

وڄا جو ڄِج ٻوٽي سو ڪِهڙ ڪِهم

لَاهِيَانْ بِيتْ وِلَارِ وُوَنِي چَرِيْ اُوْچِنْ
مَتِيْ اَچُ لَالَنْ كَارِنْ كَچُ بَاسِنَا بِرَادَرَ
زِچِيْ بِيتْ وِلَارِ وُوَنِيْ چَرِيْ ثِ وُپِتُوْلِيْ
لَانْكَ تَادِيَ تَارِيَ چَانْكِ
سَسُنِيْ مُوْنَرَ پَچَنْ زِچِيْ بِيتْ وِلَارِ وُ
وَنِيْ چَرِيْ كِچُنْ تِيْدِيْ كَاهْ سَسُنِيْ
سُوْرِيَ چَارِ وُپِرِيَانْ لَادِپِسَاهْ
هُوْمِرُ وُهِيْ مَاهْ كِيْنَ كَمِيْنِيَ
تَكِنْغُبِيتْ وِلَارِ وُوَنِيْ چَرِيْ بِيسُوْ
سَنْكَ سَنْدِ يَاسِ اَثِيْ وَنِچُوْ آكُرِيْ
نَكُنُوْ پِيُوْ نَمَاسَ سُوْرِيْ سُوْسِيْنَاسِ
بَرِيْ بِرَادَ اكَرِيْ بِيتْ وِلَارِ وُوَنِيْ
چَرِيْ ثَابُوْ ثُوْرِ هَيْ ثُوْرِ سُپِيْرِيَانْ

جي سونهن پري پرا ڏاڪري بيت
پري پرا ڏاڪري اوري ناهي ڪمتر
ڪوڪا هي، نه پڇي هن پني ڪي
بيت چيپر اوتارا ڪري سنڌي تي مردن
جيلٽ چيس جيڏي سونهن ڪناءِ ڪن
معذور مرن مڻ ڪينچين لي قبوليو
بيت ڪناءِ ڪينچين لي جسو جلاوه
جڏي پيني چيپرم هاري سپ حجة
نماني نسة پرپنڌ وڏاءِ پاني بيت
ڏکي ڏورن پانتي وچاري تو ڏو ء
ڏنل تخم جو ڏکس سيوٽي سنڌوه
هنرس اڳ لڏو پوڏي ڪري پندرا
بيت نين نهار امن ڪنا اونين

ڪارن ڪال، اندا پسن شال اوٺي
آري ڄام ٻڄا بيٺين نين نهارا مون ڪتا
متي واترين، اندامان پسن هتا
سگر سپر بيٺين نهارا مون ڪنا
اوٺين ڪارن اچڻ پنوه ڄام پڇجي
ته اڪين ڪي اوس لهي بيت سڀي اچڻ
اوٺي آيانين جي نهارين هنجه
نوسائين، ٻانا پنوه ڄام ڪي بيت
نين نهاري مهجا روئي تنا رت
پنوه ڄام هوند پهت، نين نماڻي
پانس بيت نين نهاري مهجا روئيا
رت تنا جي هنتا هونت ونه سي
اچن تا جي تيان بيت نين نهاري

مُهجارَتَ ٿِيارُوئِي ڏُکَنِ جِي ڏُوئِي

آهِي هِتِ اَسُونَهَ جِي بيت ـــ ڏُکِي سَنڌِيءَ

ڏُونگَرَ اَڙِيءَ آهِ پُونِ. مُسِيِي پِيحانه نا

مُنڌَ کِي رُوڄِ رِڃِيمِ رُوئِنِ. يِنِيا

اِيهِمِ چُونِ مُسِيِي اَسانکي مارِئُو.

بيت ـــ ڏُکِي سَنڌِيءَ ڏُونگَرَ اُچِنگارَ

اَچَنِ سَسُئِي کِي سانگِ هِنِي کِلُو

کِتُوکِ پِيچَنِ جِي هَتا هُوتَ

مَرَنِ هُوتَ تَنِ جِي هَنجَمَ بيت ـــ

ڏُکِي سَنڌِيءَ ڏُونگَرَ سُومَتَ پُونِ

ڏاڙِهي جو ڏُونگَرَ کِي سُوڙِ چِيُو چُونِ

اُڀِچِي اَنسُو سَمَ مارُوءَ مِرِوڙُونِ.

اِسِنهَ سِيني هُونِ هيرا جِنِ

هَيجي وِتَا بيت هَلَنْدِيْ هُوْتَ پُنُوءَ ڙيْ
ڪُهِجَنِ ڪيمِ ڪُوْٽِيُنْ، پَهُنْ تَنِ
پَتُ تِسُوْجِيْ لِئِ لاَلَنَ لُوْنِيْ سَبُ
سَهيْلِي سِڪَ کِي چِنجِيْنْ، چُوْنِي
پَاڻَ تِي پُوْنِي تَه ڪُتَا ڪيْنَنِيْ
ڪيچ جَا بيت سَمَرُ ڪُتَا ڪيْنَنِيْ
ڪيچجَا سَنْدَا جِيْ پُنُوءَ، آڪِيْ هُنْدَ
اَسُوْنَه، جِي جَانَارَنِ پَادِ پَوي
بيت تَنِ پيئي جَانَارَنِ پَادِ سَنْدِي
لاَلَنِ لاقيمتي ڀُڃَانَا مُنْدَتِي بيت
سَسُئِي پُڃَنِ سي جي پَارِ مَل پُنُوءَ جا مجاه
بيت وَڏيرو وِيئي ڏي ڪَايَا ڪيچ
ڪُتَنِ ڪي بيڪتو ڪُرْتِي هَذِي

مَرْجُوَان مَرُوْ جِكَرِ كَاءِ۰ قَالَ
النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدُّنْيَا
جِيْفَةٌ وَطَالِبُهَا كِلَابٌ بُنِيْ هِيْسِ لَاءِ
بِيْتْ جُوْيَارُ ڎِنَاءُ يَارَجُوْتَهْ بُنِيْ
ڤِيْرُ كَرِيْنِ۰ ڤِرَنِ نَفَرْ مَانَكَا اِيْهِمْ
ڤَرَاهِيْنِ۰ ڎُسِيْ نَدَارِيْنِ شَبَانْجِيْ
سِلِكْ كِيْ بِيْتْ كُنَا طَالِبِ دُنْيَا
أَيِنْ كُنِيْ كَيْنْ جَهُنَمْ اَهِيْ جِيْرُ
كَارَانِيْ جِيْ كَنَمْ بِيْتْ جَاكَايَسِ
جَنْبُوْرَ هَكُنِيْ قِرِيْبَنِ اِيْهِمْ هَيِيْ
ڤُوْكِيْ اِتُوْكِدِيْ مَنْجَا كُوْرَ
سَبْ لَاهِنْدُ وْسُوْرَ مَجُوْكِرِ وْهِنْ
غَرِيْبَنِيْ بِيْتْ ۰ بِرُوْهُوْ يَتُوْرَهْ بِرَ

آرِيانِي اُجارُو، لاٿو سَيهُم لوڪَ تا

هارِي ڏِنِي هُوءِ، چِتوري چُري ن

سِيڪِي پِرِ مُهجو پوري، آيئُو سو اُتُوري

جَهنِ ڏِکي ڏِکِرو، هارِي بيٺ پَلِسو

سَبُ پَنيئُو رُوحُ جو پُٺِي هُوتِن هَلِسو

شَهرُ سُنڃا ٿو ڪِينِلڪُ، آرِيانِي آتُورو

مارُوءَ تِن مُورُ مُهِجَنِ دِيڪِشو دِلِسُ بيٺ

جِهِن دِيڪِشو دِلِسُ پُٺِي سِي پِيئِن،

تِين تِي وِيئِين، جي پِيئُو پانَ لِڪايئو

بيٺ ڪُوڙا جي ڪارِين، آيل اُهِ تِن

وِسَهان آنڌو آب اَڪِين مَ ڏِهڪِي

ڏِينگارِين سَچَن جي سارِين سِي

نَلِڪ دُوڙِن نَجُونِ لِڪ بيٺ مُنڌِن

بارُوچَڻِ، ڪيئي ڪُنَ اِحسانَ اَڳاها

ڪِيَنا، تُوهِنَ پَنَانَ تِنِ، ڏُونگرَ ڏُوري

جي مَرَان بيت — سَسُئيءَ کي سُڌِ ٿِيو

اَسان اُولاڻُ، پَنڌُنَ پَنهيان

اَنڪُوني ڪانَ ڪري بيت —

بَسُو بَراءِ، سُوبَرِنِ اَڏيج سَسُئي بَرايا

پَهَچَنِ، وِجَنِ وِچارِ يَتِي بيت —

سَسُئي سيج ڦِنِي نڪري ڏُکي ڏُکَ

وِسارِ، وَيِنِي پيرَ پَهارَ، مَتَا آرِيَانِي

اُتَا پوءِ بيت — يائِي حالَ هَلي وِيا

ڪِهُڪي سُورُ سُلاَن، لاهجي لَحُهَ

لَطيفُ چَئِي لَکِنِ سِرِ لِحَانَ

پانڌِي ڪيٿرُ لِحَانَ مَحبُو سُورُ سا پِرِيانَ

جُوسَانِ مُنْ بيت — سَپِ مُنهِنجَ

سُسُئِي مَنجهان پُنوءَ پرُوڙ، وِهي وَڏي

ڏُکَ جي ڏِنيِ وِچ ڏُوڙِ تَتن مارِ مُوڙ

جي پَنڌِ اهَاڻي ياري بيت — ڳُجهي

ڪِين ڪُجهي، آئِي مُنڌ انڌ رام

پِرِم پيئي ڳُجهي، لُوڪَن لِکِي سُسُئِي

بيت — مَتان مُنجهي چڙهي پِر پُنُونءَ پانَاهِ

جَاپِنِ جين جَارَاه تِنْ تِنْ هُوءِ جَهِس

بيت — مَتَانْ مُنجهي چَڙهي پانَا پِرِ پُنُوءِ

ڪَتُوري ڪَنُونْ، مَرِي وِچ مُهَم

بيت — پُورِيِ پَسِ پُنُوءَ ڏي هيڪ

لِيَائِي هِيلَ اَڏاالڪ لَطِيف چَئي

سُورِي سُمِّي سِنيل، تَڪر پِلئين پِيلَا

جي سُورَ پِرِيَانَ جو سارِ مُنَ ٻيٺ
پُورِ نِديَسِ پُنُوهَ ڏي هينگليائي هارِ
ليرَنِ سِ لطيف چئي پيتس پنڌِ پريانِ
سالي چُلي چِيَر کِهه پرلا هيان ڳانِ
کَنْدِيَسِ کوهيارنِ سِ رُچي
رُوحَ رهانِ، آهيان کنُون آجانُ، سُورَ
پريان جو سانُ مُنُ ٻيٺ کُوهُ
کُنلِ آسيُوسُ نَ وِچارِيُ
هوتَ تهجي هٿ ري پهچي نپاريو
آج جي آري تموڙي کُوهُ
پتيُو بيٺ ڏِجي ڏُونگر جيڏِيُو
بيٺِلِين ڏاراڙنِ، کيرائي کوهِنم
وِڌِيَسِ وراکِنِ، مُهُ پِرِجي قسِرِ

جِبُ جِي كَيجِي تِنكِي بَيتِ ذُونكَرَ

تَ بَيلِي ذِجِي بَنِ بَيلِبَنِ رِي كَيِنَ

چَدِ بِي چَيرِ سُوُرَنِ سُهَيلِي جُوِبِي

چَنبَيلِي جِنْ تِنْ جَاكِي اَكُتِي بَيتِ

بَرِي تَ بَيلِي كَنَان سَاتِي يَجِي سُكُ

تَبِرِ بُوْرَا وُتَنكِي ذُونكَرجَبِن ذُكُشُ

اَرِيَجُوْ اَهَكَ مُنْ رَهُنمَارَاهُ شِيُوْ

بَيتِ هَلَنْدِي هُوْتَ بِسُوْهَ ذِي جَبَلُ

مَارِي جَكَ تُوْنِي لِكَنِ لَكَ تَبُنْ

سَتُ لَنكِنْدِ يَسِ سِيكَسِ بَيتِ

وَرَوَرَا كَا وِچَمِ لِكَنِ آذَا الكُ

مِيجِي آذَ الحقّ سِيِ كَنْدَا كُوهُ

كَنْدِيكِي بَيتَا آذُوَارِيَانِيكِي جَبَلُ

جيڊُوڙي نجديءِ وِ شرمِ چيرِ برفة
بروڙي ۾ نجنم روڙي پسان شالَ
پنوهَ کي بيت — ايرِ يجا اُتنِ جي کنمِ جيءَ
ڪاهي واري جا وِ نڌرِ جي جا ڪيان
سيائي چونمِ تائي پورِ هتِ پنوهَ جا مجي
بيت — لرمَ لارِ وتي هلي ڪرِ همتَ
سبجُ سانهم ڪاهي ڪيچمَ ڪتِ
سپيرِيان جي ست ڪاري سيجَ
ڪالَ مِرِ بيت — لرمَ لارا وتِسوهَ لاهمَ
لڌو لڌ سات پريان جي سڌِ
تمندَ ميرا وتيجي بيت — لرمَ لارا و
تِشوهُ وسجڌي تن ونجهُ اُمي اِيُ
اُمِجهُ هاري هلدين جو بيت — لرمَ

لاڙا وُٺِيسُو ڪَتَ ڪُوهِيُ چَيدِ لا هِمَ

لَڌُو لَڌِ تَڪَارِي سِيجِ ڪَالِ مَربِيتِ

اَڱِيُ لَبِ اُوڙَا ٿِيُنِ کِهِيرِ ڪِرِيَانِ پِيرِ

لَتِ لا اِيَنُدُو ڪِيُرَ مُنُ جَيسِهِيَ

مَعۡذُورِ ڪِيُبيت — اَڱِيُ آرِيَ جَامِجِيُ

اَنَدِيَسِ آهِيُنِ هِيُجِيُ وَرَ وِنُدُرَ

جَاسِيمَانُ سُنُهَائِيُنِ ڏِسُو ڏِيکَارِيُنِ

پِيُشَانِيُ پُنُوهَجِيُ بِيتِ ڪِهِ جَهِ

ڏُڪَاڏِيُنِ پَاڙَا پَاڪِيُ پَانِدِيُ سُوڙِ پِيرِ پَائِمِ

سِيُ ڳَالِ ڪِتَاءِ جَنِسِ بِيتِ ڪِنِ ڪِنِ

مَارُوءِ ڪُنُدَرُ وَڏِيُ وَتِ بَتِيُ يِ

ڪُوڏِ ڪَرَمَتِ ڪِيُجِي سَاٿُوسُوڙُ جُوُ

بِيتِ — سَتُوسُ ڪِنِ سَاٿِيُ ڏِيَانِ سِرُ

پُنُ ڏِيَانُ سَتِ مُحِبَّانُ مِڙيئِي مَتِ
تہ وڙهہ وهايم هيڪڙو بيت وڙهہ
وهايم هيڪڙو سئو سُڪن ڏيئي
مُنکي جهِ نيئي پير ڏنگار ڦير ڇڄو
بيت — مُنکي سَا ڏاڪار ڦنيو رڃن سُڳن
هاڻي مين ڏکن تان ڪو ڏينهه گذاريان
بيت — وِڻا وراهي جيئڻ پُن مُن ڏکي
لکي ڏکہ وبيئي سارِيان سُکہ
هيڪاندي هُئوام جي بيت عمر
سَنيءَ اڪنڊ مين بئوه جي پڇن
رئس ريتزالي تنس ڪيجار ڪي ڪن
مارک جي مرتِ، وڏو طالع تن جو
بيت — لکي منڌ لڳنس مار ڪمر

جيءَ ته قدر کيچين کي ميوءِ تهجي

پنڌ جو بيٺڙو ڏيان جيڏي

هوت ن ڏٺا، مُن جيئي رُنا ءِ

هند متي گنبو هتڙا بيٺ جي ڏٺيان

جيڏين پنوه جي پا بوهه تا اندر

اورا جو کري رُنا منجهارو ح •

سنجهي صبوح هند نو ٿيان وسري

بيٺ جيکس ڏنو جيڏي بار وجو

بي يت تمن جيشي مو ر يين مت

پسن ته پنوه حيا مکي بيٺ کلن

ڦانو گنجر و متو اکار و ڦهجو کيار و

هاري هن پنيو رام بيٺ آنجا

رات رتوم کوڏ کو هيا ري

كَڠْجَرُوْرُوْنِيْ ڤُنَايُوْمِ سُوْسَيُوْنِيْ

سُوْرَهْ نِيْسْ بَلِيْتْ دِبْرَنِ سُوْرَ نِيْكِيْ

سَبَابَتِ شَابَاسِ هُنُوَا هَمَارِيْ

ڤَاسِ بِيْلِيْ تِيْتَرَمْ چَيَنْ بِيْتْ مَعْذُوْرِ

كِيْ مَارُوْ كِيْتُوْ اَوْ لَا كَنِ اَجِيْ وِسَارِيْجْ

مَوْرَكِيْ مَنْجَا كُرُكَنِيْجِيْ لَاهِيْ

لَاكَا بَالَنِكِهْ تُنْ سِيْنِنَ سَانُ سَيْجِيْ

سُبَلَكْ تِيْ سُوْرَ نِيْسْ ڤُهُچَدِيْ ڤَچِيْڠِيْ

مَنْجَارَاهْ رِيْجِيْ تِيْنَنْدِيْ لَالَ لَطِيْفْ

چَنِيْ بِيْتْ وِهُمْ مُنْدَ ڤِنِيُوْرَمْ هَارِيْ

هَدِمْ هَلْ كُوْرِيْ كِجَمْ كَدِمْ

سَيْجِيْ كَالِ مَسَلْ جَانِبْ كِيْ مَجَلْ سُكَرْ

وِسَارِيْجْ مَسُسِيْ بِيْتْ مَجَنْ جِيْنِيْ

جياري سڪه ٿيم سنري ٻيپي ڏگه م

ڏرُ پتيءِ ڪرميا مجوڪور وڏم ڪرن

ماري هڏم مرن متان مچن جي

جياري ٻيت سڪه ٿين سنر وڏگه

ڪين ڏري اوپري هڏ نه اچي

پوري ٿان نه پري سرتي توسري

. پن ري باين ڪي ٻيت ٻيپي سي

سهي ٿي جي مين لنڪيا مسن

نت تن نا هڪولڪ مرٻيٽي لسن

ڪو ڏجن ڪي ڪڇجو ونڌرتن

ٿس سندي جهانگن جتس پيرتر ندو

پٽ پيهيت ڪوڙا هلن نگسم دوڪ

دهليت ٽچو سالين جهلنان تي

تنکي نهاري تت سودي ني سجڻ
چيئي باچارن پرت اِن اهري
ٻنڌ جي نجشن ٻوم نرت سسئي
وڌي ست جا اهري پرٻنڌ کري
بيت پسي لک لڏن جي منڌ نه منجها
تن جا پر ڳاهو رهن سا پرسکي سسئي
بيت چانگ ايس آڳا هموتان
اتهرا ٻي اهيان ٻونت پرا همره
هاني مران مجيان نبيت پنڌن پنڌن
جيترو کيو سجندي کيه
منکيبي ڪريان رنيه برجند امند
چرنهنسبجنتا منڌ چري ني
نبيڪي [illegible] ٻجي ٻاني

ٻانُنَ هُنۡدَرِ ٿيهُ کَرِيانِ رِڃِنِم ٻيت
چُونِمِ مَنُ جيري ٿي پَرِ جِي سَڌُ سُڻِينِ
مَرُجانَ مُنۡکِي ڏِينِ مَارُو اَچُو مِيهَڻَنَ
ٻيت — مَارُو ڏِيئِي مِيهَڻا مُنۡکِي کَنۡدا اُگُوهَ
چِيَرَ سَنجهَا چُوڻَ رُوئِي رَنۡکِيندِ يَسِ
رَتُّسِ ٻيت سَتِ سُوٽَرَ کَرِيُنِ
هِيرُوٽِکِي هُوٽِکِي ٻِرِيَنِ جِي ٻانَ
کِنَا سِي سُتِي سُکَنِ ٽِينِ
جِي مَارُنِکِي مَارِيُنِ اَٺِنِ سُوٽَرِنِ
کِي سَڌُ کُرِٿا ٻيت سَرَتِينُ
سُوٽِرَ ٻيرِئِنجُو سُنجِهِنِم شامِلُ کُوهِيارو
گامِلُ مُنۡکِي ڏکِ ڏِنِکارو
ٻيت — لِکِي لُوڙا وِسَهِسَ آهِينِ.

سُنجَمِ بَرَمِ بُوْرَاؤُ کُنِ پِيَادِيُ
يَانَسِ بِيتِ يَا بُوْهِيُ پيرَگَنِيُ وَاڪِنُوْ
وَاڪِنُوْ وِکَ. ڏُکَهُ تَهِمِ کَيُ ڏِکَ.

حُبُ جَهِمِ کَيُ هُوْتَ جُوْ بيتَ پِسِيْ
ڏُوْنگَرَ ڏَاهَ مَتَانْ کِ هَلَنمِ هِيْنِيْ
وِهِ بَنْدِيْ لُڪُ لَطِيْفُ چَئِيُ پُنِيَ
ڪَيچِين کَاهِ پُجِيْ پُوْرِجِ سَسُئِيْ
بَلُوْچَانِيَ بَاهِ. اِنَ وَرَائِتِيْ وَرَ جِيْ
آسَرَ هَدِمَ لَاهِجُوْ اَکَرِيْنِ اُوْڏُ وَاهِ
سُوْ پِرِ پَرَاهُمُ تَجَوُ بِيتَ ڏِيْرَنِ ڏَاکَنِ
ڏُوْنگَرَنِ تِيرِتِ ڏِسَرِ ڏُگَسَنِيْ سَبِ
پَيَا يَانِ سُکَ پِهِرِ کَنْدَ کَارَنِ هُتُوْ جِيْ
چِيتَ تَکِرَتَعَنذُ وَرِنکِي اَلْهِي سِيجَهَ اُوْنِيُوْ

پَسيءِ مَرانِ پيرُ سُنِ ڏُونگر بارُو
چَنِ جا ٻيٽ وِ وُسيءِ وَنِ تاراسِ
رَتا مُنکي مارِ ياءِ اَدِيُن اُنڌاهي ڪَري
ٻيٽ وِ وُسيءِ وَنِ تاراس ڏِٺيءِ
رَنگ مُنُ جِنِ سِ سَنگ سيءِ ڪُوهِيارا
ڪينچ وِ ٿَلبيلِي سيچ لَڪَنِ تا
مُنُ وِنِتهم وِ وَ آهِ ڏُور ينڊِي
ڪيتَرُ وُ ڀَهَنِ پيرِ سُوءِ سُوءِ رَنِ
سانِ نهُوا ٻِجي پِترُم جيڏِين ٻيٽ
مُنکي چَڏِم چيرِ هِنَ هُنڌَ
هُوءَ تانِي مِنِيچَ پِنمانِي پانِس پُنُوءَ
آرِيانِيءَ مُتعَهم لَئي ڳانِيءَ ڏِکي
ڏُوڙي ڏُونگر ٻيٽ مُنکي چَڏِم

هُنَ هنڌ هوتا لڀني جيئن هِتِ هُوتاني
هَانِ. اُوڏِيءُ مُنڌِ اُنَ کي الَـهَ
ڪَارَڻِ آيه پُورِ هُوَ ڪَنڊِيَس پَنهِ
اَکِنا آرِيجَنِ جي بيت بَارُوچا بَا
ڪَنَان مُهجُو سُونهن سِرُ سَيڻِ. چانگن
تي چَرِي ڪَرِي ڪَنڌُ وَرَ وِلهَنِ
مَتِي مَعذُورَنِ هُوتَ ڌَرِيندُ هَتَ ا
بيت بارُوچا بَا ڪَنَان مُهجُو اَنَلُ آرِيانِي
جُنبِي رَڪِيُم جِتِيس سَاجَن سُنجَانِي
جَاوِيدِي وِڪَانِي مَتِهِ جُو مُون تَن ب
ڪُوُمَسُ تِنِي بيت جا ڪَانِي جِتِنِ
ڪُونَرَا ڪَتَن هَلاڇِيا ئِرِ وُجَرِ وُ جَتِ
جَڪُو ڪُرهِ ڪِرتِ مُنهن جِي

سَنڌا تہ پِڻ سِپِيْ تُوْڏَمَ، تَرتَجَنِ لُطْفُ

سَانَ لَطِيْفُ جِيْ، ٻَرلَنْ ڪِشُوْ بُوْتَنِ

تَنِ کِهَرُوْ غَمُ گُنْگَنِ، هُوْتُ حَمَاتِيْ

جَنجُوْ بَيتُ ڪُوْتَرَاڪَسِ هَدَا ئِيْپَاڪِيْرِيْ

ڪِيْنچَايَنِ، پَهُتِيْ هَانِ پَهَا رَمِ نِجَهَا

اُٿَ تَمَ آگنجَنِ لُطْفُ سَانِ لَطِيْفُ، جَنتِيْ

ٻَرلَنْ ڪِشُوْ بُوْتَنِ، تَنِ کِهَرِيْ چَدِي

جَانگَنِ، هُوْتَ حَمَاتِيْ جَنجُوْ بَيتُ

ڪَلستِيْ سُنْهَپجِيْ نَڌِيْ وَارُوْ مُٿ

وَنِگَارَ آهِيْ آسُوْنِ نِجِيْ، مَتِيْ تُوْ مِيَارَ

گَرِيَانِ نِيْ گُوَارَ ڪَبَنِ ڪَارِيْنِ

بَنجِيْ هَتَنِ هَلَنِ سِکنَا سِيْ

جَدَا مِيرَ جَلِيْلَ لَنگَاهِيْ لَطِيْفُ

چِتِي نِبَاكِيجِ. قَلِيْلَ سَمَرُ شِرَمِ
سُنْجَمِ دُوْسَانَا دَلِيْلَ وِسَارِيْ
وَسِيْلَ مَتَانْ مَارِكُ مِتِي بِيت
كَرِيْ كَرِيْ پِرِيتْ پِيرِ بِيْنُوْهُ
جُوْسِكَ بِنْدَا سَنْدَ رُوْجَانِبَ
لِيْ جِرِيْ لِكَنِيسَ لَطِيفْ چِتِي
مُنْدَ جِيْرِيْ جِرِيْ سِتْ سُوْ رَنْجِيْ
سُتِي جِكِتَائِي جِرِيْ. پِتِي نُوْعِنْ
پِرِيْ بِجِيْ عُمَرْ سِپِ لِيْ كَرِيْ
بِيتْ ذُمَرْ ذُوْ نَكْرَ جِيَامَ مَكَرْ
مَعْذُوْرَ نِيسَ تُوْنِجِيْ لَحِجَ لَطِيفُ
چِتِي اِلهي سَنْدِيْ مَارِمْ چِتِي
مَعْذُوْ رِتِكِي وَهِيَانْ كَانْ كَرَامَ

پيھي پڇ پيادي الله لکه عالم جل
سنواني نام سا ھوت م ڇڏج ھيڪلي
بيت ـــ ھوءَ جا کوري کوٽ جي
ٿيکي چري چون آکاري اتنم
ھوت پڇاڻ نا ھون پران تن کي
بون ڏ توجن اگين س بيت ـــ انبر
مري ھوت کي مان ڀڇي پرينکي
بيت ـــ پون ڍيس بنوه ڏي ھينگ
لياڻي ھيئن اڏا الله لطيف چئي
سوري سڄڻ سيل تکر سيلين
بيل ڇي سوپريان جو سان مُن
بيت ـــ ھن سٽي پيرڊ کا کري
اي ڪمر ڪمينر نندرا نيا گن کي

اُوْ يَالَا ڪَا اَچَنِ لِيئِي ڪُوهُ لَطِيفُ

جِيئَن هَارِي لِيئِي هُوتَنِ سِين پُنهُوءَ

ڪُوهُ پُڇَنِ جِي سَسُئِيءَ سِتِيءَ

بيت — هُوءِ تَا هُوتَ هَلَنِ تُو ڪِي ڪِهَڙَ

ڳَرُو ڪِيتُو ڪُورَاسِير ڪِلَنِ جِسمَ

وِهَانِي وِهَانِي بيت — يَا يَانَ نِئِين

تِئِين پُوئِرَنِ پُٺِي پِيرِيَنِ جِي پَنڌِي

لَڪَ لَطِيفُ چَئِي اُتِي ڏُونگَرَ ڏُورِنِ

ڳَاڙهُو مِيرُو ٿِئِي رَتِسِ ڪَارَنِ ڪَانڌَ

ڪَکُو رِجِيتِ وَنجِي ٿُوڙُ وُرِ تِتِ

پُرِ تَا اُڍِي پِٿِيءِ بيت — سَسُئِيءَ

ڪِينتِ بَتمَچُوءُ اُوڙِي آرِي سَاڻِ

ڇُنُو هُمِين پِنڪُرُ ڪرِي بَادَارِ يَارءِ

پاڻُ ڇَتَ وَنجِيا يُوچيائُون ٻاپِڻ ٻرُ وڃين

بيت — ڇڏِ يَرِ لَڄَ مَلَنجي ڇِڪيم چارِ
نيڪا آدِيُن آرِ نيڪا هِيرِيُ پِيرِمِ
هُوتَسِ

بيت — سَرُ تِيُن سَگريا پِٽيان
پَنيُورا اُچا نا مُنسِ جهِ پهَانُ ڏُڪا
هَڏِن ڏُورِ وُ

بيت — اُجاڻي پَنيُورَ کي
ڏکاڙي آن اُکنڊي آهِيان جهِمِ
سَنڌِي سُوَکرجي ساٿ مُنبِيت ٻاڻِ
پيرِي آهِيان پُرِتُن پالِينا سَرِتِيُن
کَهِرَنِيا کَڪي سِکَن آءُ سِکيان
حُسنَ اُهُوتَ پُنهوجي هُوتِ مارِيَا مون
ڄاڻ تانجِ پِيا هِن پِنهُون وَرِ
وِصالَ ڄَجي ٻيلِيا ٻَرُ وَڃِن ٻِنِي سِکَ

سسئي کي لوڪ وچاءِ لوچ پهچائي

پنوهه کي بيت   تهم وکر ويڃي ڪيسي

جا کهي کيا وچکيي چناءِ پند

مرونئي پيترس بيت   هتا ڳنهي هٽ

جن رگنوسيي رسين ساجن سونه

سهرت وکاءِ ويڃو ڪنون بيت

ڏونر يان تان ڏور يمر وهان تان

وت مٽن پلي ڏور يمين عبس آري

ڄاڻي بيت   ڦوريان ڏور پرسمها

ير هنت بارچي سن ڦيت جنڍي ڏا

[illegible] سري تر ق تي بيت   سرتي سبوري

[illegible] تا آي [illegible]

[illegible] تا يانسر

[illegible] عجايت

ٿِيْ ڪيئي ڪَنِڌ ٿُمَ ڪَکهمِ بيت

سيئِي سُڃِي مَلَڪِيُ جَرَ جيرِيْ

جَنِ جي هِتِ ٿوٽَ پَسَنِ سي

سيئِي کِهيرِ ڪيچَ پَسَنْدِيُ بيت

ڪُونَڌَ رَڪَسُ پِرِ نِجُوڙُ نِگارِ ڪِسِ ڏُکَرِ

سُنهائِيُ سُوڙَرِ ڪِي هيڪاندِيْ

هُوتَ هِن بيت سَسُئِيَ جي سِرِ پَسِ

ڪيچَهِ ڏِنِي گادِيُ پُنُوءَ پِيرادِيُ

نِمانِيُ نَصيبَ ٿِي بيٺ آئِيُ

پُوءِ پُنهُوَرَ ڪي سُرهِي مَنجاسانَ

پيتَلِ لاڙِ نِيمَ لائِيُ نِجَتَ جياتَ سَنْدِيُ

هُوتَ هَماتَ، ڪيچ پُهُتا فِلُوءَ

ڪَلْفِي شَلِيعَ جُنِ مِسڪارَ آيَلَ آيل

مَرِڪُ سُهڻو مُنُ پِرِ آهي ڪَهُ ڪِيچِيمَ
ڏِيُ هَالُورَا هَارَ چِيِرَ چِيتُ مُڪِيُ
عَطَرُ تِنُو آوَارُ شَادِيَ جُو سِنگَارُ
حُسْنَ هُونَتَ پُنُوءَ جُو ڪَڪُورِ نَاڪُو
هِيَارُ سُنجَهَ ڪِنَاءُ سِرَ هِيُ وَاسِيَاءُ
وَنِڪَارُ شَادِيَ جُو سِنگَارُ آهي
ڪَاجُهَ بُڪِنَ جُو تُون تَانَه طَعَامُ تَيَارُ ڪُونُ
تِنَا ڪِيتَرَا نَالِي مُنِشَارُ شَادِيَ
جُو سِنگَارُ آهي آڪَارُ بُجُو جَانِبُ جُو
جِنِسَانُ شَيِنْدَا صَلَابَهَ جِي گُولِي ڪِرِفَتَاوُ
شَادِيَ جُو سِنگَارُ اَعْلَا١ اَحِيُو عِيْدِ٢
دُوسْتَان جُو ڏِيتَا رُ ڪُونُ ڀِيَانُ گَرَ ڪِتَنِ
تَاڃِي جِيَانُ آدَارُ شَادِيَ جُو سِنگَارُ

ڪافي تتي ڪري تان، تدي ٿڪي
نوهين تتي ڪري تان، ورُ ورِ ياءِ
وِنڪار م سسئي پانُ سگهان
پُڇي په پکين کي پيئي منڌ پريان
تتي ڪري تان، ڏسن ڏه ونِ
ڄاتن الله لڳه اُهيان، اچي آر ياڻي
وري مان پرچي پان، تتي ڪري تان

بيت ڪافي وساڻي وينياس لڳم بان برو
ڇڇو بزاب ونڊم پيٽ لڳي پيئياس
الا اُنم وسران ڏٺي جن جياس
تئن ڪابر ڪيچ ڏي ٽوڻي
ماءِ مُنهلس آنبر انڌي لوڪس
سُتي سيهه هُياس وساڻي وينياس

آهي اُرِي اَسرِي نڪو ٻيو نماسِن
پيشيم هُوت پنهون هَس ڪُنهن آءُ
ڪُنياسِ وساتي وياس پيئم وچه
وِصالس سنجي آءُ سُتياسِ پارِ
وڃايم پيرتي ڳجهي آءُ جتياسِن
وساتي وياسِ ٻيء (كافي) ڏيديس
ماه مِرنکي آءُ جراجي ڪري. آءُ اور ماهم
ونجمري پري. من ڏني من وسهو
وِرچي تانهَ ورثي. ڏيديس ماه
مرنکي آءُ جراجي ڪري. ڏکي جي
ڏينگاري تتلار امه مري ڏني باه
هنيو رکي آيس اُتو ڪري. آءُ جراجي
ڪري ملڪ سري هونجو ڏکي

ڏري آريچي عشق جي اندر اڪي ري
جنتري ٻا يو جبانم ڏکي ڏکر ڏري
ترو جنديس ڏوسم متوڏ آرر دري
توکي توءِ نجڌيان جي ونجان لين
ٻتري ٻالي ٻرٻجي مُرهيس مين
گري پرگنج ٻاهجي اڳي ٻاچه يري
ڦنديس ماه مرنکي آءُ جراجي ڪري
بيت ڪافي آءُ تي ڇلان متي ڇيرجان ٻاروجي
ٻاج ڪني آءُ ٻهجي ٻرٻيس ونديس
واڪه ون مزجان ٻوئم مهم سندي
ٻزي ٻني جان ٻاروجي ٻاج ڪني
ڪانه هن ٻنوم تاراتوتن
ڪنديس ونس وندرم ميرڏوم

تَنِي آءُ ٿِي ڇُلان مَٿِي ڇپر جان ٻارُوچي
ٻاجَ ڪَنِي هَٿا هَڏَن ڇَڏِ يان آرِي
جِي اِن اهي هُوتَنِ هَٿِم سَنڌِي جِي
جِنِ آءُ ڇُلاتِي مَٿِي ڇپر جان ٻارُوچي
ٻاجَ ڪَنِي ڪِين وِرِ مِٺا وِچِم ڇُليا
جِن هَنِي مُنکي ڪُونِسُو يانَ ڏِي
هارِي هَٿ ڪَنِي آءُ ٿِي ڇُلان مَٿِي
ڇپر پَنُوهه وارا پَسم پيلي ناهه ٻَنِي
تُوري تيل نَمائِيان نَڪا سَنڌِ
ڦَنِي آءُ ٿِي ڇُلا مَٿِي ڇپر جان ٻارُو
چانِي ٻاجَ ڪَنِي پَسِ كافي ڪَر هامَڪا
هِيُو مِيان ڪِنجي آءُ آرِيانِي عَرض
چَوَندِي آءُ آرِيانِي ڪَنس مُورِيجي

كافي

دامن كيري كرهامكا هيو ساكن
رتي شهر جا معذور كي مركا هيو پنوه
پنوه جام پريت س ويهي سور واه هيو
كرهامكا هيو. كري هوت
هلنجي لوتي كي ملچايو. اكاري
اتنم پهجي هوت پرهايو. كرها
مكا هيو. سائي كارن سير
صورة كي مسكايو. پرنائي پنوهكي
نيكي تي نكرايو. كرهامكا هيو
بيلي تي باپنس ذكي ذج ذيكارو؛
پاسيم پرين جي جيكي ات
جيكايو. كرهامكا هيو.
پنوه جان جيرنكي وتي گاج كارايو

لاهي تبار پنيور جو پنو هڪي پرنايو
ڪرها مڪاميو. ولي جي وڃاءَ م
واجت سب وڃايو ڪرها مڪاميو
بيت ڪافي خوبي منجه خفة. اي دوست رقة
آهي عبداللطيف کي هجي ڪريان هيڪي
مطالع محبة خوبي منجه خفة. مدح
منهان نه ٿيي سندي بسور صفة
خوبي منجه خفة. حزن هوت پنوه جو
رڪتائي راحة خوبي منجه خفة. پريان
جي بستان جو فاقوئي فرحة خوبي
منجه خفة بيت ڪافي هي هي حال محجو پنوه
پريشان پنيان مه پسن کي هيتي
تي حيران منکي بکه بوتن جي ناکي

يايان نان پنوءَ پريشان ١٠ آهي آري
جا مجو منکي کاري کان شهر
صحرا آيا نيان سولي کي ميدان پنوءَ
پريشان ديوانيکي دلم سورن جو
سامان پنوءَ پريشان آهي عبد
اللطيف کي اکيا تن ايوان پنوءَ پريشان
وجج پلڪ پينار تي پريم کائي پيان
کدهه تيند وکيچم هن مني جو
مکان پنوءَ پريشان روان تي رنجيم
آري ري عريان پنوءَ پريشان
بيت کافي مالم حال حبيب ملن شال
قريب ملن شال رقيب منکي حب
حبيب سو مالم حال حبيب منکي

درد قديمي وُ مالم حال حبيب منکي
درد جديدي الوڙي آزار ڳاتوڙي
تيس طبيب حاذق آهي هنجو
اچي شال عجيب مالم حال حبيب
ڪا هل آهيان کوڙي رسي لاءِ رقيب
آهر تي آه ڪريان ناڙي منجهه نصيب
مالم حال حبيب دوا آهي دل جي ٻجهه ٻجهه
رهيا طبيب شادي ڏي صحة جي
غمي لاءِ غريب مالم حال حبيب الا
عبداللطيف کي کوڙي لاءِ قريب
مالم حال حبيب سکا فيو ڪين وڃن
وينڙي پتي جت پير سنجاتا پر
ٻجو مري رهنديس مالهم مات

هادي اَڄ هِتي مُنهنجي ڇڏي هليا
ڪاٻيئين مَٿي ٻيٺي. وڃن وڃن
وِينِرِي ٿِيٺي ٻٽ ٿِيندِيَس ٻيرائي
مَنجهانِيئه نِرِڻي جَهِ چيرِي وِڏيس
چيرِ سُوپيسان ڪُوهِيارُ وڪيٺي
وَڃن وَڃن وِينِرِي ٿِيٺي. هوءِ وِ ٿا
وَنِڪارَ ڏِي هِنَ پُورِيَ پايا هِيٺي.
آمان لِيمان ڦِلَ ڦارُ وَهاڪانڪارانڪا
جيٺي. وَڃن وَڃن وِينِرِي ٿِيٺي.
بيت ڪافي هَمَسُ هَمَسُ يارَ ڪِناهي.
هَمَسُ هَمَسُ سَاٿِ ڪِناهِي هَمَسُ
هَمَسُ سَيلُ ڪِناهِي. ڪَهِيوءَ قافِلوءُ
نَرِ ڪُوڻ زُ ڏَ ٻيا هِي هَمَسُ هَمَسُ

مَرْدُ زَنِ مَاتُ کِنَا اِکِنَا لُوْکَ لِيَا هِنِ
هَنْسُ هَنْسُ يَارَ کِنَا هِنِ بيت کافي مُنْکِي
تَانْ جَلْمَ پَا يُوْ وُوْ جِيْنْدِي اَمُ هَلَنْدِي
هُوْتَ ڏِي، وِهَارِي وَطَنِمِ شُهَدِ پَکِي
مَسِکَا يُوْ مُنْکِي تَانُ جَلْمَ پَا يُوْ جِيْنْدِي
هِي جُوْ بَارُ پَنْيُوْ رَ جُوْ سُوْ لُوْنِي تَاسُ
لَاهِيُوْ مُهْجُوْ هُوْتَ پَنَّدَ پَنُوْهَ ڏِي ڏِنِي
تَانْ مَرْهَايُوْ کُتَلَ کَنجَاوَنِ لِي
چَارِي هِيَ هَلَايُوْ آهِي عَاجِزَنِ لِي
پَسُ سَنْدُ وَنِ سَايُوْ کِيْنَ وِهَنْدِ پَر
کُنْدَمِ نِمْنُ پوُ نَمَايُوْ مُنْکِي تَانْ
جِيْنْدِي جَلْمَ پَايُوْ بيت کافي تَنَ مَنَ مَنجِهِ
تَوَارَ هُوْ يَارَ سَدَا آهِي سِکِ جِي

تن چُر ڪن چتُم جن ساڪنڌري
لاءِ ڪين جيندِ يس جڳم آءُ سا
اهانءِ ڏار، تن من منجهه تَوار مُنڪي ڇڏِم
چيرِ ار ياني آڏار پسان ڪين پِرِ
يمنُون ڪاڏي پرِيتِ پچار، تن منجهه
تَوار ڏو آهي دِلِ جي وارُو واقِف
ڪار لِڪي اُنجه اڳين ڪي سِڪرُو موتِ
ستّار، تن من منجهه تَوار، آهي عبدِ
اللطيف ڪي ٿُهمين لِي پچار، مُضِرَ
تِسامعُدُ فِرڪي حڪيمن هزار، تن
من منجهه تَوار بنِد ياني پِنيُور م
اهِيان ٿو اهار، آهي ارِي عليل ڪي
معجُون مُوچار، تن من منجهه تَوار

خيرُ خزانن مِر بي تو منجهه پهارَ ٿَن
مَن منجهه تَوارَ بت كافي زاري زاري
سانارِي ألو ألو بارُ وچن سا آءُ جان
كنديس زاري، كري كُو
هيارُ وِ وُمُنس قيامة كاري
كين جيبندِ يَس آءُ جيندِي
سُورِيزيان جي ماري مزاري
زاري سازاري، هندِ تِ جن هوءِ
كري ڏورِ مِتي تا مُن واري
مُنكي كهر كرُو كِسُو بِندرِ سندُو ري
آءُ كاري، نما ري زاري سازاري
چُكي كي چاري ننُو بُوتا هُتراسي
باري، مان وِرمن وِچم او لاني

سَبُ آرِيْ بيتْ كانغ غَفْلَةَ يَارَ هُوْتَ
وِسَارِيُوْ كِوَا يُوْ بَرِيْ جِيتْذِيْ كِيوِيْ
كَرِيَانْ كُوْدْهُ تِتُوْمْسَتِيْسَ تَانَ
سَاتْ وِوُوْتْ جَاكِيتِيسْ تَانَ ذْكُهْ آتِيُوْبيتْ
هُوْتَ هَلَنْدِيْ جَاكِيْ سَامُنْ
كَالَ سُنَا يُوْ غَفْلَةَ يَا هُوْتَ وِسَارِيُوْ
بُجَانْ تِيْ بُنُوْهَكِيْ عَبَسْ تَانَ اُنَ كَايُوْ
كانغ
غَفْلَةَ يَارَ هُوْتُ وِسَارِيُوْ بيتْ
مُنْ آنْدِيْ ذْيْ آجُ اِنْدَا هُوْتَ سَلَامَةَ
سُبِيرْ سَنْكُ نَكَنْدَا سُوْكِيسْ سُوْرَ
سَنْكِيثَانْ تِيْنْدَا بِرِيتْ نِيْتْدَا بَانِيسْ
چُوْرِيْ تَاتْنَ چِثِيْ بِدَا مُنْ آنْدِيْ
ذْيْ آجُ اِنْدَا رَكِيْ كَلْ كَلَنِيْتِيْ نِيتَه

نِيٺه نِيا پُونڊِيدا. پَلَئِي لا اهِي
پانَ هِمجِي نِمانِي ڪِي اُتِ نِيئدا مُنِ
اَندِيَ ڏي اَچي اِندا بيٺ اَهڪِي
اَڱه اهِي مُنکِي تا نِجَهڍِيدُ وِتِڪِمِ
آرِي اَڱا رِنڪِي بُنوه چامَ پِراهِي.
پُچِي پُونِع بِتِنِ ڪِي لَڪَنَم لَڌَ لا اهِي
ڪافي اَهڪِي اَڱه اهِي بيٺ ڪالي هُوت با
رُوڇِي سانِ. وُجيڊِي چُلِي پيسِ
چِپرسنگ تُونهِم ڇِي سانُ. چِري
ڏابِ ڏُونگر پرزا ڪنديس پانُ.
ڪالي هُوت بار وڇِي سانُ. رالِي
چِلِي چپرجنِ وَنجا يُمِ چانُ. هتا
هِڊِ نِجَهڍِيانُ سندو نِيه بِندانُ.

ڪالي هوءِ ت بارُ وڃي سان نصيبُ
ڪري ٻِسيءَ کي پُٽوءَ اُتي وَٽان
ڪالي هوءِ ت بارُ وڃي سان بيت (ڪانئي) تو ڏين
تان نتوارِ ڏُ مهجو لالن وارِ ڏُ ميان الله
ڪارڻ اُتارِيو تو ڏين تان نتوارِ ڏُ
شرف لهي سسئي جي ڪُتل کي
ڪمُ ڪارِ ڏُ متو ڏين تان نتوارِ ڏُ
بيت ڪانئي ٻهم واٽ وِرچي هوُ الا ميان
جي ڪنڌي لهندي پير سڀاڏ ڪو
نراراڻي ڪيرسِ رِچي مه ڪر
معذور رکي ڏي پنوه جيام پر ڇي
ويهم واٽ وِرچي منکي لٿهي مار ڏُ
جتن منکي جاچي ونڌر وانڙينم ॥

كَانْدِيْ تِيْنِنْدَمْ كِيْجِيْ وِيْهَمْ
وَاتْ وِرِڤِيْ كَيْن اَجِيْ كَاچِيْئِيْ
لَاءِ كَيْن كَاچِيْنِيْ اَمُلْ يَابُيَانْ اُڠْكِيْ
سَاچَنْ مُنْكِيْ جَاچِيْنِيْ وِيْهُمْ وَاتْ
وِرِڤِيْ ابن كَاتُمِيْ هِيْنِيْ هَلِنَا هُوْتَنْ سَوَارَا
مُنْ وَهِيْنَانْ يُنْغُوْه سَنْكِيْنَانْ سُسِيْنِيْ
ڤُجِيْ سَاتْ جَا اُوْطَاقْ اُوْتَارَاه اَنْكِيْ
دِتَاكِيْنِجْ تَنِيْ اَرِيَانِيْ اَهِيْ اَيَا سَا
هِيْنِيْ هَلِنَا هُوْتَ سَوَارَا تَلِيْ ثُوْرَ
هَلِوِيْ مَيِنْ سِرِا مُوْنْچَارَا مُنْكِيْ نِنْدَا
يَانَسْ كَامِلْ كُرْ اَجَارَا هِيْ جِيْ
هَلِنَا هُوْتَ سَوَارَا بِنِ كَاتُمِيْ لَكُوْ مَنْجَرَ
لَكَيْن اَبِلْ اَيِلْ اَجِيْ يَسُوْپِيْرَ

بُنُوهْ جُجُوْ نَكِنَّهْ مِيْرِ وُمُمَارِ وُجُوْرِوُ

تَانْ بُجَكْكِيْنْ كِيَهْ كَتُوْرِيْيَا اَكَرِيْنْ

مَانِيْ بُجَاهُوْتَنِ بُوْرَاوُ بَرِبُجُوْ دِيْرِيْ مْ

رِ نْجِيْنْ بَابُ دَرْ بَيَانْ سُرُوْ دَرَانِيْ بِيْتْ

جِيْنْدِيْ مُجِيْ جَانْ سَارَانِ رِنْ كِيْتُوْ

قَلْبُ كَا كِ كَنْدَ بِنِمْ بِيْزَانِيْ بِيْتُوْ

بُجَا بَهْرِوْ وُهِيْرُوْ هَنْدِ نَاكِيْنْ

بِيْتْ سُوْدِيْ مُهِ جِيْ سَاهْ سِيْ جِيْنْدِيْ

جِيْ كِيْتُوْ كَرِيْ مُنْ كَاكِ لِيْ اَتَنْ

وِهْ بِتُوْ پَسَاكِيْنْ بِيْتُوْ تُوْرِيْ

اَكَرِيْنْ سِيْ بِيْتْ نَوَارِثْ نُوْلَهُوْ نَسَنْكْ

نَسِيَاكُوْ تُوْبُجَانَا سُبِرِ آيُوْمْ

اُوْلَاوْكُوْ پَانْدِ يَاپَارَا بُوْهْ دِجَاهْ بَاتِيْ

دُوْ لَكِيْ بيت ثِجَابَالِيْ بُوْ لَكِيْ

سَنِيْهُوْ سَارِيْ مُتَنْكِيْ ثَمَتْ

فِرَاقِجُوْ مَيْدَ رَامَارِيْ اِجِ نَوَارِيْ

كَرَهُوْ كَمِيْنِ اِتِيْ بيت كَرَهُوْ

كَمِيْنِيْ اِتِيْ سُوْبَا وَارِ سُبْحَانَ

اَلْحَمْدُ لُوْ كِبْرِيَا كَاكِيْ تِيْ كُوْهِمْ جِيْ تَانَ

لَاهِيْ غَيْرُ كُمَانَ اَكِنْ آدَ اُكَنْدِيْ

بيت اَكِنْ آدَ اُكَنْدِيْ بَرَجِيْ بِيْلَرَا

بِلَكُ بَرَاهُوْنَسَهِ جِيْ جَاجِيَارَا نِيْهَا

نِيْزَارَا سَنْجِهِ تَمَا سُوْرُ الْهِيْ بيت سَنْجِ

تَمَا سُوْرُ الْهِيْ اَكِيْ يَرِيْ پَاچَهِ

دَانِ جِيْ رِهَانَكِيْ وِيْنِجِ وِدَّ مِ

وَانْجِهِ سُوْبَالْهِيْ سَاجِهِ يَسُ تُوْشُكَ

تکيا ٻيٺ سڀ توشڪ سيڄ

وڇانا. پر پچي هئين جي حبيبن

هانا. هيڪر ڏٺا ڏا ڏانا ٻٺو مون

نٺو تا نميند رونبيتڪري موٽ ميند

جي لب فير الاله گر مير وڻي ڪو ريان

هنڊ ياهجو حال راڻ تارا راجم

مُن نگوجي مال سوڊ ٻيگي سوال

ڪرتيان تي قزبجوبيٺ منڪر آجي

جي ٿيي ميند رو مهمان ١٠ آني

جوڪيا اگم چيري وچاچان

تاني شنور نم پيڙي هنايان

ٻنگن سو دُ ڦبان گر تر ڪو ريا

ٻڙي تابيت سنڪ گري ٻيب

سيھ ڪنڌ نفير ج ڪينڌ ھم
رڃ راڻ پٽيم پير ٿوم تجاتيھ اوڏ موسج
عامتي جتن منمل وسن مينھ
سنڌي حشر ڦيھ سوب وسار تڏ
ڪنون بيتران يا يوم مواع بري و ڏم
قت فراق جعو جھت جي جري لالن
جي لطيف جي سنھاءِ سري آيس
توڪري مان سوب اسڪيان تنا
بيس رچي جي رينوٽيا ڪين اُبان
ٽون ڪُب نڪائي تھڪي حبو ھالاري
ھوڏ. ٿونجي ڏولي ڏوڏ تلالائي تھم
سلھي بيٽ ڪيڏا انڪا ھيان ڪرھو
جوڏ مس جھتران مجھجھزتا ڪ

ڳُڳُوريءَ مَنجِهِم لُڏان تَراڻ ائين

ڙاڻُ ناهِ ڙاپ ڙي ڪِ ڀُشوٽ ڪيڏاهَ

ڪاميا ڳرمونچ تراڻ چوڙاڙ منجهم

ڳاڙ ڳڳوريءَ منجهم باغ بهاره

ڳانهي پچار ميرو ڻي مينڊ ر ڦ

ٻيو والي ڪِ جوڳاڪ ترا چاڪي چرمو

چڪبو ڳرهي ڳا پٽ رتي تائي

ناڪيڏلا. وڪ واسپائي ٻاهجو سبوئي

سُتقايا. ڪرهو سر هو ٺهم نته

درب نڏا، ياه پراهي اٿيو لالي

لڏو ريا آتن ٻائي ٻ مٿ ڏني تن ڙاڻ

ٿن تراي ممنل محتاجي ڪري

عاجزي اڳنا بيتمان ڪانفي وينه سنيهي

ساٿي ميان پاندي هيان ڪاڪ
مليو ڪڏهن ڪوٽا وڪريم
جو آيو پهي پرائي حڪم ڏيندو ه
هٿير هل مساٿي لڪ لبون سنجهه
منجهي وات وهساٿي جيڪو يحيا سڻ
چوي آئيو ڪوٽ اُٿائي بيت

باب دربيان سهود عمرو مارئي

ڪر هو مهار ملير ڏي اپائي آهي
جامتي ڏنيس ماروءِ سالوڻي ندا هي
سُمرا ساهي ته ستي وچه مسڪره
بيت ڪر هو مهار ملير ڏي روءِ
اِپي چوءِ سهيه سوري پاپئيا سمرا
سند ڏهِ ملڪ ماروءَ جي اهيان

جُوڙِ نِتيان جُوڙِ. سُو قلبُ ڪُوڙَ ٿُڙهِ

جو هُتي جن هَٿ، ڪِنُو بيت. پاندي

چيچ پِڙيڪي جُوڙِهني جا نا پيڪرا

پيرينم ڪرائِن ڪانا آنري امانا.

ڪنڪر گاريان ٿِيُهرا ٻيٽ پاندي

پري پهاڙي چِيم تن چيچ پيدا

سنگت ٿِيُهرا وَرِ مِوسارئج. ڪوني اهيان

سِيکي ساڙهيچ. مُٽ مانداڻِ مُسيچ.

ته پيرم نوگريان ٻيٽ چڻِ ٻچيچي اهيان

ڪِچن ايسِن ڪونَن ايد هِمرِ پِيمِ اوچِتا

پيڪرا پيرن. هتيرُمي هتنِ جنڪر

باڳا ڪانٽم بيٽ ڪِچن آهيان ڪونتم جن

بچيچي هيٺ لوئي س لطيف چئي

پيرِ سنو ٻندا ٻيتِ ۔ هتِ سيجي اُن
سسنِ جي هيتِ ري جاني ريتِ ماريا
شال مليرَ جي مُدا پِتي مينِ ڪالجاه

ڍيهي ڍيٽِ ۔ منس مدد ماري بيت
اوني ڪوٽي آني ڪو هِتِ هتيجو هيرَ ۔ ڳنا
جي ڪو تنجا ٿِيَنِ سُرَ ها سيرَ ۔ آءُ توا ڪي
اُڳها جي ياترِ ڍنِسي پيرَ ۔ الله لڳه لطيف

جي لادِ متن اوٽير ۔ ڪوٽي ڪاري ڪين ۔ محل
مُجي مُن هين بيت — لوٽِ ياري اهيان
ٽانوَرَتُ ۔ ساديمِ سيپرِيَنِ لادِ لوئي اندر
لڪُ ڪدِ ڪاسو ٻيتِ ٻاسوڙِ نم تن ترڪُ ۔
سندو مارو حق نجاجيا تا يا ريلبيت

ٻال ٻگادِ پڪُ جتِ ڪرُ ڪِناءِ ڪا هي ۔

سَرُ هِيُ سِپِي سَرُ تِي جِي حَاضِرُ پَاسِي حَقُ
مارُوَ سِين مارِيا مُدائِتِي مَڪَ ڪِنگارِيا
خَلقَ جا شِرجاڻِي ۾ تُوهَرَ بِيتَ مِيوا
مَنجهَرَ مَڪَ پَڳا پُهارَ آرِنڍِي عُمرانِ
اُڪَنڊِ وُحالَ هَمارِي حَقُ لُونِي ۾ لَڪَ
سَمَنُ سُپِيرِيَنِ سِين بِيتَ نَڪِي ٻي ڏُورا
ڏِيهَمَ نَسَرُ تِي نَسِيرُ ڪُوٽي ڪِنِي آهِيانِ
ٻِئُونُ وُرا وِرُ زَنجِيرُ مارُوسارِ ۾ مِيرُ
وِيئِي ۾ ڪُوندَرُ گارِيا ٻهتُورِي تَرِجاڻِ
هَڏِ نَپِرانَ هِيڪِڙِي مُنڪِي مارُوئِنِ
مِيرِي ڪَرِي ۾ نِمِيشُوئِيتَ حقانَ هُتِ
تِشُوهِي هِيتَ بَنڌِ تيائِنِ سارِي ساڏُوِيرِ
ڪِي ڪُوٽِيئِنِ ڪِنمائِنِ لِڪِي لُوهَ لَطِيفَ جي وِيرِ

وِسَاڻِ مُنڊَ مَارُوءَ جِي نَلهِي ڪِيتِ
ڪِجَاڻِ سَمَن سُڃَاڻِ اُتِي آهِيم اُنس بيت
ٻَانڌِي ٻَوَارِ نِجُو مَنُ وَتِ جُو آيو مِيثَه
وَتَاوَنَ مُورِ ٿا ڏَامِنِ ڍهُ ڏاءُ وَتِڪِي ٻاجر
ٻاجهي لَشو ڏُلاءُ وجو سر تيِنِ سا
ٿِحاءُ وَسُوهيرُ هِتِ نونڊُ ري بيه
وَهيَاتِيَنِ وَتان ڏُوڪاهي هُوانِ سيني
پيري ٻانَ مارُوئَنِ موٽي اٿِيا.
بيت زِنيرُ زنجير ٻڪي ڪانا لوهجا
پيڪر اپير نَمِ ساڪُوٽِيِنِ اَندر ڪِين
ڇاري اچو ڪانَشِم وَاهِيت ڪَت وَزير
ڇِن ٻَجيِ آهيا اُهي سِڪَر سَري
مارُو ڇامَ مِليَن ٻَجِ ڪي ٻيمارَ ڪي

ڪافي بيت وطن ياد ئي ويهي جي هِت
گارِ ٿمرِ ڏيهرا، اوءِ مارو ڏيڍم مُهم
ڏاڏاڻا ڏيهي پکنم پينهي شال
محلن جي مرقان ڪافي بيت مارو ڏه پاس
مليرم روئي مرمران ياني واري
پاهجو ويڙ ياڻي وران توڙو منجه
تران هند لڳي لوڏ لير ياري ڪافي بيت
شال مارو ڏه پاس مليرم هميشه
هوان پيرتي ٻوان سنئي وهاڻي
نوڙس ڪافي بيت حبرڪي ڪري اُتا اوني
ائيو ٻن يارِ ٻاجه تي يو ممندو ول
مري ويڙينه ويڙ وري ملير
اُتا مينهرا ڪافي بيت ته جاءِ آهي نير

نلهي نيه جو ڪُنجي جا قُنل جي سيئن
هيت سهين، وآراڇ رهين ڏيا ڏوڙا
ڪنڪي ڪانلهه جا لهين نير نلهين نيه جو،
ماروان ڏارا ماري ڏهلا ڏينه تنا
ڏينهن ڏونر وآٿيا ڏوڙا پاڪنڪي ڪافي
بيت
شني سارهه ڪالري لهين وآلوهه. اندرجا
اندوهه. لتاڏڪ سڪتيا ڪافي سني
سانيهه ڪالري وهسين وير بجين سب
سڌ پيتم سڻو مراهتين هتيجين پيرهه
"پنجين سڻوا ياساريڻ مڻ ڪافي بيت هين
منڌ مارو سترا ڳاپرم خوشحال. ساڌ
سيارهه مڪين جيٺڍي آئين جال ڪافي
سيتي جي سيتد ڇوي ساڻيهه منجهه

سَنياڪ اُتا اُوتي آئيو مُون وَٽِ ڪِهي ڪالَ
لِکِنِ تا لطيف چي لوڙي لاهِ ملالَ
پَلُو ڪندو پالڪ ميهه وسندا مون تن

بيت

ڪافي هِنَ منڊ مارُو وسنرا ٻِ نگر ٻارَ
رَهن ٻاني پوڄه پشم پکي ياد پين
هنکي لوڙه لطيف چي هوند گاٻر منجهه
ڪلن گا توبا گاجن ميهه وسندا مون تن

بيت

ڪافي هن منڊ مارُو وسنزا ويري وڪ
وارين جي حيڪارا وچلرا ٻٽ ڀرائين
سنين مهجا انگي جيوجر هارين تارا
تڙارين ميهه وسندا مون تن ڪافي

بيت

هن منڊ مارُو وسنزا جيائي جو ڪين
چارو لنب لطيف چي واڪي وهارين

كِيتَا اِيكِي كَاهِيڠِن • مِيسَه وَسَنْدَا مُوْتْ تُنْ

كافي بيت هِنَ مُنْدَ مَارُوْسَنْ اَسَانِيْه

مَنْجِه سُدِيْرَ • هِنَكِيْ لُوْوَهْ لَطِيْفُ جَيْ

كُوْتِنِ اَنْدَرِ كِيْرَ • مِهَامَنْجِه مَلِيْرَ • مِيْسَه

وَسَنْدَا مُوْتْ تُنْ كافي بيت سِنِيْ سُوْلِيْ

سِبِسُوْ مُنْ مَارُوْسْ مَنِ • هَنِيْ كَنْ

حِلْمَ جَانِهْ وِتَدَاءْ تَنِ • كِيْ تُوْيَا يَاكَنْ •

اَبَانِيْ اِبْرَهِيْمُ كافي بيت سَنِيْ سُوْلِيْ سِيْسُوْ

مُنْ مَارُوْدَسْ سَاهْ • بِنِيْ سَارِيَا

سُنْمَرَا كُوْلَا رَاءِ كَاهْ • هِيْنْ مُهْجُوْ

مُنِسْ مِيْتْ مِيْتِيْ • مَاهْ بِكَنْ

مَنْجِه بِسَاهْ • قَالِبْ آهِيْ كُوْتُمْ

كافي بيت پَاچَاهِيْ نِيْپَارِ يَاسَرْتِيْ سُوْلِيَ

مَانُ بَکِي اُکَارِنکِي کِينَ بَکِنَاءِ

يَانُ بِيهَرَ حَيَانِي حَيَانُ اِبَرِجِي اُوصَافِکِي

بيت سُنهَ وِحَيَايمِ مَارُوءَ ڙِنِ سُنجُهَ

کَمَائِي سُنجَهُ کافي مَلَا اَرِيمِ مَارُءُ

اَجَاکَتِي کَالَ سَاکِيئي لوُئِي لاهِيَا

مَتَاِ لکَنِ لالَ مَارُوءَ ڙِنِ پِيرِيُ اَشَاکَ

ڏِهِي تُوءِ ڏِنِيکَارِيَا کافي اَکِرِيَارُوکَنجُوُ

لُوئِي سِ لِيرِنِ هِهرِيُ حَالَ هِلِي کَرِيُ

وِنجَامَنجهِ تَرِنِ مَارُومَانَ جَوِنِ تَهِيُ

اَسَاهِمِ اَسِرِيُ کافي اَکِرِيَارُوکَنجُوُ

لُوئِي لِنِيرُ وَلِيرُهُ وَاسِيُ وَارَنُويرِيَاتِ

وَرِحَايِنَا وَهَنِ جِيئَنِ مَارُوءَ جِي ٿماڙَ

رِيُ اَتَدرَنَاهِ لکِينَ مِهَرُو حَالَ

حَمِيْنَ وَتِيْ جَالُ وِيرِ وِيهَاكَافِي

بيت

بَاهِمْ يَجِيْ بِيْتِيْ رِيْ وَاهِيَتْ رِيْ وَارِ

جُوْءِ كُشَادِيْ جِيْدِيْ مَلِيْرَمُوْكَ

مُمَارَاتِ اَبَانَاجِهِ جَاسَامَارِيْ مُوْجَار

جِيْ اُكَنْدَ مِيْ آرَارِ لُوْهُ تِنِ كِيْ حَلَاهِ تُنْ

بيت

كَافِيْ كُوْءِ اَسْ عُمَرَ كُوْتَجِيْ وَرَجَنْكَرِمْ

جُوْبِيْ جَرْ اَبَانَ اَذِ وُكُنَ سِ كُوْبِيْ

وِبِدِيَسِ وِيرِ يَجِيْنِ ذِيْ لُوْهَ يَجِيْ لُوْبِيْ

جَبِيرِ آءِ جُوْبِيْ سِكَ لَاهِيْدِيَسِ سُنْمَرَا

بيت

كَافِيْ كُوْءِ اَسْ عُمَرَ كُوْتَجِيْ وَرُ وَاهَنَ

وَسِكَارِيْ مُهُجُوْ تُوْرُ تَلَنِمْ جِيْهَاتُوْ

جَارِيْ مَرِيْ وِيدِيَسِ مَارِيْ مَا

مِيْرِيْ سَارِيْ رِيْتِيْ وَتْ بَارِيْ

آهُرُ اُتِ مِيهَرا بِتِ چيرِيْ چيرِيْ
چَمُ جِيْ لُوْنُ لِکَنِ لائِيْ مَاکَرَ اَگِيْ
نِگِنُوْ مِهَرُوْ كُوْجُوْ كُمُ جَاجَا
دَعْوَادُمُ. تَاتَا پِرْتِ پَوَارَسِ بيت
كَارَاكَبَرَ ڎِيهَمَ پياوَارِيْ مَنجه
وَتَانَ. سَاتِيَرِ سَيَدُ جَوِيْ پَرِوْ.
ڎِيِنِ پَانَ. جَلِمَ جَاكِنِدَرِ كِيْ آڎِيْ پَائِيْ
اَنَ. عُمَرَاڃِيْ آمَانَ. ثَابِتُ رَجِج سُنمَرَا
بيت دَرَ دَرَ وَازَارِيِْ هَانِ هِتِيْ
هُوْ. كُوْنِ مُنَدِ يَاكِنِتَرَا تَنْبُوْ مَتَاتُوْهْ
جِيْ مُلِ نَا آيَا مَارُوْ ڇِ تَنِ دَرُ مَرُوْ
كُوْكَتُ آهِيْ كُوْ پِسِيْ پَوَارَ سِمَ.
بيت تُوْهَرَ كُوْ هَرَ تَرَهْ جِتِ سَاتِنِگَا

سَتِي چارِنِ اُتِ چاءِ پُسُومَ سَنجھا
ڦُوکِينِ ڦَرَکِي لَھَنْدُمِ کَرَهُ عُمَرَ اُوءِ اَباريا
بيت سُنْ جِي اُھِيءَ اَکِنيا سُمَرَا
سَنڌَانِ لَکِ پَنْڌَنِ لُوئِي پَٽا ويرِي
وَاهِيرَانِ سِيتِي سَنيرَامِ عُمَرَ
آهِ اُنِي مَرَا بيت تُوڙِي قُوتَ
قَرارِ ثَا رَھَنِ سَبَرَ سَتِ پَھَارَکِي
پَتِ پِنھِي پَجُ مَلِيرَمِ بيت چِکِي
چِکِنَمِ چَاکَ. وَھَيَنِ وِيرِ پُڄُنجَا
وَاجِيدِهِ وِصَالِکِي فَنَاکِيسِ
فِرَاقَ سِيتِي سَارِيَمِ سُمَرَا
تِرجِنِ جَاثَاکَ: مَارُوئِجِي فِرَاقَ
ھَڏُ مُھجَا کَيَا بيت اَچِهِ بُنْ

ٻِڪيم چاڪ. وَهِين وِير ٻَجها.
سُورَنِ اِجِي سُنمرا اَندَرَ ڪي اُٿاڪ.
مارُوءَ جِي فِراقَ. هَڏِ مُهجا ڪَيا
بيت سَدا جِن ٻِرِيانُ، ٻانڌِي ٻي پِکِي
لَڏِ جُهو. وِآ ڪرنِ سانُ. مارُوءَ راتِرا ڪرِي
بيت. تهي سُڪَ پيرِ ڪيِهِ. ڪُونِيهَ
نِبابو ملاءِ مارُوءَنِ. اُتِ اُڪنڊِي
اَهِيان اُتَنَ پِتِ ڏِيهَ نسندِي جاسانِيهَ
شاڪَهَ ڪَمتُورِي پاڻِيا بيت جرقرِ منجِهِ.
مارُوءِ جِتي جِينها چِڪَ. اَندرُ تُوَ.
اُنجَهَ مَرِي ساهُ اِتِ جِي سِڪَ. ٻياشالَ
ٻِيهَ يَرِي تِناءِ ڏِيئي تِکَ. وَرُ
پِرِيانِ پلڪ. يانِ ترآءِ ڪُو نِرَئا بيت

سُهِجُوْ تُوْرُ تَلَنِم آءُ هِتِ بَدِ يَانِ

مُنْ ذَاذَلِنِ ذِيهَرَا فِرِنيَهَ ءِ لَانِيْ

كَنْدِ يَىِن رِ هَانِيْ شَالَ مَارُوْءَ

پَاسَ مَلِيْرَم بيت جِيْ كَرَكَارِ يَامِ ذِيهْرَا

هيكَانْدِيْ حُضُوْرَ سِينِيْ سِكَا

سَارِ يُمِ سُنمَرَا پُجَا پَاڻرُ پُوْرَ هِمِيْرَانَا

هَترَاكِيْنَ مَنجِيْدِ يَسِ مُوْرِ سَنجِيْ

سَتِ كُذَارِ يَا اَچِنِ شَالَ اَسُوْرَ دَرَا

تِهِيْ مَدُوْرَ مَارُوْچَامَ مَلِيْرَ جَا

بيت وِيتِيْ هِتِ وِچَا يُيَاجِنْ سَنَا

سِيَنِ سِنْكَ تَهَلَ نَ سَنْدَا پهِرِىْ

لاءِ هَلَنْدِيْ لِكَنَ اُنَ اَسَالِيْ آچِكرَ

قِيمَتَ يَا پهُمْ گكَنَ سَدَا پِيرَنِ يَكَ

چالَ مارُو ۾ ڏينگارِي مَرا بيت عُمَرَ
مارُوءَ نجوٗ ثَرَ ثَرَا نَدَ رَثَاءُ سبُ
تهجُو سُو مَرَا وِينتا كِنَ ناءُ اِڻِي
وِنڍِ يَسِ آءُ لوٗئِي لِجهَ مَتِي كَرِي
بيت كُوڏِنهُ آهِ كُوٽِمِ لُوئِي
هَڏِ مَلاهِ ڪامَنِ آهِ جِي كُرجِي آڏِ وَڏَا
لِئِي آهِ هِيت مِيارَج هِيكرِي پَارِ
جِيْ پَسَاهِ سَتِي سِيلَ نِبَاهِ مَلِيرَ
وِنڍِي مارُوءِ بِيتِ پِنُوءَ پَوارِي
سُوٗرِ نمَتِي كِيَن جِنْ لاكُنِ رَجِنِ
لُوئِي تَشالَ نيُو سُو تهَنِ اُنِ اِمَلا
چاگَرِي بَخَمَلَ بافِتِنِ سَكَر
پاپيا سُنهرا اگِتي گاكهن جاڏِنيمُ

ڏاڍا آرڻ سالا هيڏي ڳچ مَران بيت
آرم هڏن ناوڙيا ٻنڱلا ٻت جيره ٻادُ
راڻي ٻنڙيا آرغڇو عبنير ماڻو ڦيس
مانڙيان گيٽي جهڙي ٻڪين اندراڇو
اڇو اڪيڙ منڪي پڙي ٻوارجي
بيٽ اڇورا اُٽين جي ڏيها جن
ڇاپي اوٽهِ ماڻو ڏرامليڙم ڦريب
سيڻ ناڦي اِن ڙي آهڳي مُه متاي
لاهيان بيت سوٽ برابر سڪرا
لوُ لوُ برابر لڪ ڙبوجه ڙدُ ڪيو
ڪوُڙُ تهمڙي ڪڪڙ من ماڙوُ ٿجو
مڪڙ تيل نڏايا تهجو بيت مُن
ماڙو ڦيس لڏي لوُڻي م لاڳ سوٽ

بَرَابَرِ سَکَرَا مُنْکِي بَاهُنِ بَدَاءُ عُمَرَ

جُوَاءُ کِي پُتْ پَرَهِيَا سُنْمَرَا بيتَ

تَپَنِ پَرَهِيَا سُنْمَرَا جَا کِيتَا جِيَلهِ اَءَ

کِيتَ لُوْتِي لاهِيَا کَارَنِ بِنْ ڈِيهاءِ

جَاسِيْسيَ تِي جِيَا نَکَانْدَ نَکَنْدِ يَر

کُوبِسُوْ بيتَ کَانْدُ نَکَنْدِيَرِ

کُوبِسُوْ کَتِيرُ وْنِي خُوبْ مِيرُ وْنِيْ

مَحَبُوْبَ اَسَا مَارُ وْيِي مَنِيَتُوْ بيتَ

ڈِيْلُ نَيَالاَ تُهِنجُوْ مُنْ مَارُوْ تُهِنجُوْ مَنِ

کَرِيَا بِي نَکَيْنِ اَهُرَانُهِ اَهِيَا

بيتَ سُوْنَ تَرَابَرِ سَکَرَا مَارُوْءُ

سَدَا مُنْ بَنُوْ لا يُوَارَکِي عُمَرَا جِهِ

مَتُنْ وَرُ لُوْئِي جِي لُوْنْهُ ڈَاڈَارَنِ

ڏِنِيَامَ جَا بيتَ ڳَارَا ڪَرَا ٻُنِمْ سُوْنُ اَسَانکي
سُوءَ وَرُ جيڏَ ٻِنِسِ جوُهيُ فَاقُوْ
فَرْحَتَ يَا ٿِيَا بيتَ سِيْ سَاهيرِيُ
سَارِيْنِ تُوْسِيْلُ جَنِ جوْ سُنْجَرُ
مَارُوْءَ رِيْ سَمَنْجُ سِيْهُوْ يَا ٻِجَہ
سُوْنَکيْ بيت سَاهيرِيُ سَارِيْنِ
تُوْسِنجَ جَنِ جوْسِيْلُ نَڪُوْ قَالُ نَقِيلُ
اُنِ جيْ آدَتِمَ بيتَ جَنِ ڪَرَائِنِ ڳَجَهَا وَرُ
سَاهيرِيُ سِيْ اُتْ اُکَنْدِيْ آهِيَا
مَنَہ مَارُوْءَ جيْ ٻَکِيْ سَانُ نِيَارِيَا
هَنْدَ هِيتِيْ جَاهِيْ اَهْلَ اَبَانِ کيْ
مَرِيْ شَالَ مَلَا يَا بيتَ گَرَائِنِ
گَرُ وْرُ جوْ چُوْرَا کُوْرَا جَنِ سُوْمَرُکَ

مَارُوْمَ جَيِنْ جِتَا لُوْكَ لِڇَهَ ڀَتِيِ بِيتِ جُوْ

ڏِهَ ڏَاڏَانِسَا اَئِيسُوْ پِيرِ تِهِ ٻُتَا سَاڳَا تُوْءِ

سَيِّدُ جِيْ سَدِيِ چِتَ چُتَاهَ هِيتِيِ

تَانَ هُوَءُ احَرْفُ لَتِيِ هِينگَرِيِ بِيتَ

جُوْ ڻِهِ ڏُاڏَانِيَا آئِيسُوْ ڏِنِمِ تِهِ تَانَ

يَانِيِ وِهُمَ يَلَنْڪِ لِڇِي سِيا ڳَاتُ مَتَا

لَڪَ لَطِيفُ جِيِ ڪَاءُ مَخَزَانُ سَرَ تِيَنِ

سِيڻِلَ جُوْ آئِيسُوْ جُوْرَ هَنِيِ جَانُ تُوْ

سَنْڌُ سَمَانُ حَرْفَ لَتِيِ هِينگَرِيِ

بِيتَ مَڪِ رُوْمَرُ ڪِ هَنجَهِ

هَڏِ مَهَارِ هِ تُوْتَابَنْدُ بِدَا تِسُوْ پِيرِيِ

نِيِتِيِ يَارِ ڀَهِجَدِ يَ ڀَوَارِ سِيڪِيِ

سَڪَارَ نِڪِيِ بِيتَ مَڪِ رُوْمَرُ ڪِ

مَڪِي هَنجهُه هارِ، جهَرا اَچِن ڏِيهَرا
تِهَرا وِٿِي ڪارِ، ڏُکَن پِٽِي سُگَرا سِگا
ٿِيَنِ سَگا ڀَنَلتا لُوءِ، لَطِيفُ چَئِي پَرُوڙ
ڀاڄ ڀَوارِ پيرِيءَ نِيٺي پارِ، تُون تا
ٻَنڌُ ٻِداٿِئو، ٻيت مَڪِي رُو سَرُ
ڪِي مَڪِي ڪَرِ ڪِينهُ، اُتي اَچَن
اَگهُمُ وارِن جي، وِيهُ ميرِ پُڏُون
مِيٺي مينهِ اُتِ، مارُءِ ٻيت مَڪِي رُوءِ
مَرُ ڪِ مَڪِي ڪِرَ داهُ سُتِي
لُونڪِ سَيِّدُ چَوي، پيئِي ڪَرِ
پالَهُ لَڏِ ٿِيٺِي جِتِ لاءِ، سُوڌِهِ پِسَندِي
مارُوِيءَ ٻِيت مارُئي ناهِ مِلِيرَ مَ
تَڪاوَتِ هِميرَ ٻُسوهَ ڪُونِهِ ڪِينجهم

نَڪو سِنڌُ اَمِينُ مُنَمَلُ ڪانَه مارُئِي
ڪَنجِي فَقِيرَ وَرُڇِڏُو وا هَرَتَرِي ساهَرَ
سَنجِهِ سَرِيرَ ڪُٻِنِ ڪِينِهِ پِيرَ مُرشِدَ
مَسانَنِ بيت عُمَرَ بَنڌِي اُٿِي پُڇِي
نِسُئو پَوارَ ڍِنُ ڏاڍِي بَنڌَ ۾ سُومرو سَنگهارَ
نِيئِي تَرِ اَگَتِشُو پَرسُ پَرائِي نارِ ما
رُئِي جي مَلِيرَ ۾ وِيٺو ڪوٽُ ڪُئارَ هَنجَه
ڪِيمَ هارِ مُونِ ڪُو مَسَ ٿِيي بيت
جي هِتِ هُئِي مارُئِي تَلِّدِنِيمَ گَرِ ڪَيناسِ
اَرِدَا سِيمِ ڪِيمِ عُمَرَ ڪِي وِيجھُو تِي
وَٿاسِنِ جي ٻَچِڙَاءِ ڪِ چِلِتاءِ ٿِيهَجو
اَڳُ آچِياسِ لاهي لُوهُ لَطِيفُ چي هِتَا
هُنڌَ هَلاسِ مُونکي مَلِيرَ ساهِمِ

وِيْ بَاهَ دَجَاسَ رَهُبَرِيْ وِيَرِيَاسِ ٥

هُنْدَ سُوْهَارِيْ سَانِيَهَ ڏِيْ بيت

سِبُنِ مُدَاسِيرُ سِکُوسَبُ سَرِتِيْ

وِئُوْمَتَانِيْ نِيَرُوْ اُيِيْ اَبُرَاسَرِيْ بِيتَجَرَمِ

بِسُ جِيَ آهِيْنِ اَبُرَاسَرِيْ کُوْجِيْ سَارِيْنِ

رُوْهَکِيْ مُنْ تَنِ اَنْدَرِ تِيْ هُتِ وَاعِدَا

وَجَنَ جَاهِيتَ نِيَايُمِ هِيْ کُوْتِ وِهَاکِيْ

جِيْ نَظَرِبَنْدِيْ نُهُوَانَ بِيتهِيَ مُهُ ڏِيْنِيْ

بِنِ تُنْ وِهُ کَانِيْ نَمَرِ تَاجِيْ مَلِيرُجَانِيْ

تُوْسِنِ سَنَکُ نَکِنِ تُنْ کِيَ مَنْجَاتِنُ

پَانَ کُوْ تَانِيْ مَارُنِ بِيت بَکِيْ بِسْهِيْ

اَئِيُوْ مَلِيرُ مَارُوْ وَرِءُ وُوَهَارُوْ

هَانُ سَبِ هِيْنَا تِتَا. بِيتَوَدِيْ وَنْ

جُدَا كِتَّا جِي ڈُرَاءِ دَارَ تِنِ سُكِين

كِهِرِي سَارُ تَكِي اُتَامِيه مِلِيرَم

بيت وَدِي وَن جُدَا كِتَّا جِي ڈُرَاءِ

دُورِ تِنِ سَنْدِي سُتُورِ اَبُرَا اُو كَائِي وِو

بيت جَذِہ كُنْ فَيَكُوْنُ مُنْ تَدَاهَ كِين

مَارُاءِ تُنْ كِي وِحِنْ تَنِكِي سُنْمَرَا شُكُ

هِمِيرَنِ حَقُ جَارِ حُسْنِكِي بَاتِي

بيت جِهَنْرُ وُقِيْدُ الْمَاءَ تِهِرُ وُبَنْدَ

نَكُوبُسُو جُو الْقَلَمُ بِمَا هُوَ كَائِنٌ لَهِي

بَنْتِرُ تِنْشَا عُمَرَ تُو هَتَّا چَالَ آجَائِي تِي

آجَرِي بيت قَيْدُ الْمَاءِ تِسْعُوْمْ هِتِ اَرَاكِي

كَاهِيَه هُنَالِكَ جِسْمُ فَهُوَ لَدَيْكُمْ

مِي هُتِ سَنْدُوُمْ قَادِرُ چَالَ كَنْدُو

ڀيرا ٿو ماڻس مارڻ واري شڪر آن ٻجاءِ

اِهَ اهلُ اللهِ سين ڪوڙُ وهن ڪروهِ سين حَمدُ

منجهه هلائي سُرهي هن سلڪ سين ٻجهي

ڪِي ٻجاءِ تي تسوڪ پرائي لاشڪ تن

لاءِ ترڪ ڪر طلب سين لاهوتي ملڪ جاءِ

خودي ڪن مياس جوڪين وٽ جلاءِ

مهڏا مشائخن جي جوَن سڀ چلاءِ ڪام

هجوڪا پري ساميين وٽ سماءِ آسن

اڪنا انجي بربر ڪسو باتاءِ آهم آس

اسميجي ڏاڪوتين ڏلاءِ الا عبدُ اللطيف

ڪي ان سان آڪاءِ سيهو جو سون ڪري

ته صحبت ڪي مسڪاءِ سرهي سناسين

جي سڀني ڪا سناءِ واري ڪتي منجهه ڪتياءِ

مَارُوئڙا مَلِيرَ جُوءِ سِيلَ ٿِيَا هِي سُنمرا

ٻاهِجُوئِي ٻِچِيتا، ٻَرِجِي ٻَوارن سِين لُولِي

ڏِيج لَڏا، سُونٽ بَرابرِ سَڪرا ٻاهِن ٻَڌا

جُو بيو جا ڪِيرِ ٻجُو مارئيس نمتا آءِ ڪنول

ڪُولا رنيا چنبي سارِئن چِنتا، سَڪر

ساهِيرئِنس ڪا نڻُو ٻاڪا ڌاءِ، ماروءِ ٻاس

مَلِيرَم جِسا سِپ چِکيا، اُتي عبدُاللطيف

جِي سِيلَ نَباهه تُن سادِه والي ٻَرچِين

شَالَ ٻَوارن مُن سِين ٻُڌولا مارُوءِ ٻَرچِين

وُوءِ وُوءِ شَالَ ٻَوارن ٻاڻي آئين ٻاندم

اوکُن عيب آپاره مُن مُوراءِ مَدِي

آمِين سِين سَتار، اُتامِيه مَلِيرم

تَرتَرِتي تَوارَه بيت مَنجِهه رَهِي مَلِير

دي مُن كِين كِتُنُه مُن [illegible] يَاذِن
سَهيس ثِنَا صَغيرن بكي سَنجي [illegible] يوار
جي كُنور كِيم كِين ٿن ٿِي تِن
تَرِن دِلا سُودِ لكِين بَرُوُلاه مبا بُجو
مُنتا مُهجا پيروائي عُمرا آءِ مري
تانجِذ يدي مِتري مارُوم رنجي ميه
اُيت مارِئي لالن سان لذيدي سيني
هُنجي سُومرا ترِن كِين تكسندِي
هُمير انا هترا مِهري كِين بچيندِي
وائي مُهجو هِير وُسنكارن ساري
هُوم جي ونجا وسكي آءِ هِمير نبجه
نَانجيز هِي نسكا هِيت كاري قلب
هُنجو كُوتيم كايل تومهت كاري

الله ... ساى ن يكو

يا

وطر آيم

گرم كِتا ... مرض نيا

مومن تا درد پاپ درد م بروبد وباجه

كِتا اكا سب سنگا بنا ذ كندو ورتا

كروه كو دريت جي سلك صحبت ذنا

مري سرندپا هجا رحمت هيت

تاكتا مهجوا

هير و سنگا دن

سا ري

لا اله الا الله محمد رسول الله تمت تمام شد كار من نظام

شد روی مر شيطان سياه شد كاتب الحروف فقير ١٢٠١ ٢٦ سنه ١٢٦

وقت ظهر تمام یافت

بتاریخ بیست پنجم

ماه ذی القعده

۱۲۰۶

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سارا هِه سڀجي سونهني جو قادر کفايت

جنهن مڪو محمد مصطفیٰ صلعم جو صاحب شفاعت

ٿنهن آئي عالم سڀ تي جوکي جتن ڪاڻي

آهين هن سنڌ ۾ سنڌي دردن دعا

عبد الحميد الله لڳ آگي پڇي اتو

لڪن ڪتابن ۾ شڪ مياڻي ڪو

طب لقماني ۽ شهابي انا دار بسو

حصن حصين ۽ شفا خاني منجھ منافع لڏو

صاحب رحمت بخشي سڀ ڪنهن سنڌي ڏنو

سَتَ پِيرَاهِي دُعَا پَرَ جي مَنتيِ جِهَ جِدِي
اَسْاَلُ اللهُ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ
اَنْ يُعَافِيكَ وَيَشْفِيكَ ذِيلُ هجُو ڳَمُدُ وَسَيِّدِي
بَرُوَاجِي جِهڪِي ڪُوسُوڪِي شَدُ وَ
يَا مُحِيطَ نَالُو دِنِيجُو كِجِي تِهِ بَنْدُ وَهِ
بِينِ بَرُو جِيڪَهِ اَصْلُ اِيْنْدُ وُهُودِ
يَا مُحِيطَ مَرْكِجِيمَ سَارِي بَنْدِي سُوِءِ
تِرِيسِي بَرُوجِهڪِي اَهَكْ ڪَمُوَ اَجِي
يَا مُحِيطَا مَرْكَرْ دِنِمِي سَارِي سُوبَنْدِي
وِيرَهِي سِيرِي سُتَرِمْ پَرْجُو هُوَدِ كِجُو
كَرَمُ كَرِي قَادِرُ تَرِنِي جَلَّ جَلَالُهُ تِهِنْ صَاحِبَ سَيجُوهُ
دِجي سُورَ سَتَ ذِي سَخْتَ مَنْجِهَ مَنِّيُ اُنَهَ سَنْدِ
اِلِّي كَيْنَ يَقِينِسَ تِهِنْكِي هِنِي بَنْدِي

إِنَّ اللّٰهَ وَمَلَآئِكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ يَآأَيُّهَا
الَّذِيْنَ آمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا تُسُوْرُ سَبُوْرِيُ وَڃِيْ
جِيْنِکهْ جِيْ پِيْٺَمِ غَالِبُ سُوْرُ ٿِيِيْ
اَلَمْ نَشْرَحْ لِکِيْ تِهِنْکِيْ ڏُوْرِيُ پِيَارِ جِيْ
مُوْ لُوْ مُتَرُوِرْ هَکَا شَالَ سَيْکَهْ رَکِيْ
سُوْرُ اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ لِکِيْ پِيَنَ ڏِجِيْ
اَهْکُ لَهِيِيْ کَيُوْرَکِيْ چُنِيْ سُوْرَ نَجِيْ
سُوْرُ سَيِنِ اَنْکَرَ نِمِ جِيْکَرَ کِهِ پِسُوْ
لِکِيْ پِيِيْ هِنَ آيَةَ کِيْ چُنْکِ سُوْ سِيِيْ
اِنَّ رَحْمَةَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ وَهَلُوْ سُوْرِ دُنُوْ
بَرَهَلَ وَتِيْ پِيْٺَمِ کِ هِيَالاَ بِٿِيَنِ
اَلِفْ بِ بْ تْ اُنِکِيْ اِيْثَرَا اُوْ ءَاِنِيْ سِيِ لِکِيْ بَاٿْ دِجِنِ
سُوْ وِتِيْ پُهُچِيْ هُتْسِ اَنْدَرِ بَنْدِيْ چَامَ

تجنكاني صحتجي لطفا هجي لا مر
ميه كو مذوه تيي كي كاشيئي بي
ليكي مراني وجيس كحيم آية هي
ويمددكم بأموال وبنين ويجعل لكم جنات
ويجعل لكم انهارا پرت يته پوندي
قرين جلي فضلس اسر نوايندي
مري موچاري يت ساكير خالص ڌندي
ڌاند كورو كي هجو جي كم نكندو هو
سور كوثرته متي مي بندي تيني سچو سور
ڌندن كي ڌار نيم جيكه پوي سور
تيي نام امير عثمان جو ليكي زكي معذور
تلهي سور لطفيس من تيي معذور
آزار اگر تيني كهكي جي تيي

آيَةَ هِيَ ڪاغذ ۾ لِکي ٻِه ڌِڄي
اِذهَبُوا بِقَمِيصِي هٰذَا فَالقُوهُ عَلىٰ وَجهِ اَبِي
يَاتِ بَصِيرًا فَڪَشَفنَا عَنڪَ غِطَاءَڪَ
فَبَصَرُڪَ اليَومَ حَدِيدُ ٻَڌي پيشانيءَ
تَصحت ٻِه ٿيي ڪٻت جا ڪن
جي جهڪي وَيهو لِکي ٻڌي
ھِن آيتن کي تَصحتو ٿيي سورهٔ
اَفَحَسِبتُم اَنَّمَا خَلَقنَاڪُم عَبَثًا تان پڄاڻي سورت
مِهر ڪري مُلڪن ٿري متجاذات غفور
جِن ريٺي بلا تنجو جهڪي هنو درب
پاشاديٻ لِکي رکي پانڪي آهِيس وڏو ميھ
جي عَورَة اَو يارِ ٿيي جڻي ڪونَ ويا
اَوَلَد سو نِساء جن تان سيلي رَقيبا

سَتيءَ مَلائي مِٺي لِکي مَنجھ جُمي جي راتِ
جِتي ڏِسي ڪُونڪو مَنجھا خالِقَ جي خلقاتَ
پُوري ڏِجي اِنکي تَمَنجا خُشي ڪِينِ
ڪانِي سُمهَنِ پانِيرَ تِتوتيا اُوءِ جِنين
پِهري پيڙي نِٽي تَلِکي بي پيڙي
ڏِجي لِبي پيڙي پُنَ نِٽي تَلِکي تري پيڙي
ڪَرَمُ ڪَري قادِرُ تِني جو فضلس ڦيري
آهي مِائَتَه الفَوائِدَ ۾ لِکِيُوئي وَري
ڏِجينڪو ڪُري تِتيان مارُنِم مِٿيو
مِٿِ لِکي رَکي پانِس ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ
مَنْ يَّشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ جِن مِائَتَه مَنجھ ڏِنو
جِنيڪه هُوءِ هَوَلُ دُشمَنَ ڪِه حال مَجبُوري
پِڙهِي پاڻِي اُتي سُورة يسٓ تِه مُهما سَعو ڪري

كُنَابِي بَرَكعَت نَمَازِجِي هَتَّالاَهِي هَيبَت
سَيَكِيهِ رَكعَتِم فَاتِحَة اَتَاسُوْرَ يٰسٓ پَرِي مَوْلِي جِي مُحَمَّت
تَامَنْ اَجِي اُنكِي كَنَاخَا اِلقَجِي خِلقَت
نَكُ نَمَنِي اُنكِي نَكُوگرِي مُنذَمَت
پِعَوْرَتَ مُرسَ پَانِمِي جِي كَنُوسَنِ كَپَتكَرِ
لِكِي ذِجِي اُنَ جُوْدِي كِ تُوْرِي مُرسَنِ
اَنكِي هِينَتَا عَوْرَت وِجِي پِ مُرسَ مَنجِه پَاكُنِ
تَسُهْدِ نِيِنِ پَانِمِي مُحَبَّتَ لاَأُيِ مَنِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَالطُّوْرِ وَكِتَابٍ مَسْطُوْرٍ
فِي رَقٍّ مَنْشُوْرٍ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُوْرِ كُوذَاكِجَاهِ كَرِ
بُنُوْم لِكِي نَالُوجُوْمِ مُرسَ جُوْمِ سَنْدِ بِن مَاتِرِ كَرِ
پُنْجِيكُو كُرِي اِنَ كَالكِي تَنِنْدَرَ رُوجَاكَايَان
سُوْتِرمِذَاپِي اَوَّلَ آخِرَ دُرُوْدِ پَرِي مِنِّي مِيرمُحَمَّد سُلطَانَ

ٻڌي پڙ آيَة عَسَى الله پڙهي ڪامل سان يقين

پڙهي جو ڪاري پاڻ تي، مٿي هٿ يمين

هٿ هيٺ سڄي لوڻي ڏيئي مرسو سنڌ ڪري

جاڪيم وهندو ونه وقتم جيڪو ڪو ڪري

وَالعَادِيَات وقت سمهڻ جي جيڪو پڙهي پاڻ

سو نبر ٽلهي سهڻ مگر سبب آسمان

ٻن قل يا وقت سمهڻ جي جيڪو پاڻ پڙهي

الله تعالى ايمان انجو ثابت رب رکي جل جلاله

اهي هن حديث منجهه ڪتاب لکي

مَنْ قَرَأَ سُوْرَةَ الْكَافِرُوْنَ عِنْدَ نَوْمِهِ

لَا يَسْلُبُهُ الْاِيْمَانُ چيو رسول سڄي صلعم

بعد نماز فجر جي جيڪو يس پڙهي سو

ڏاتار ڏوهه انجا مڙئي ڪري مغفور

ٻارهين ختمن قرآن جو ثواب هند وسو
ميزان مند ٻونه اِن لاءِ نڪو ڪو تورو
پن جينڪو پڙهي سوره يس کي منجهه جمي جي رات
سو ٻارهين هزارن اتي شفاعت سو ڪندو
سندي ذاتار ذات پن جينڪو
پڙهي سورة يس کي ڪامل مٿي منجهه قبور
ٻارهين ڪوهين جي پند تي تيئي عذاب انکا دور
ٻچانا نماز فجر جي پن جينڪو يس پڙهي پان
رب رکي ايمان انجو ڪنا شر شيطان
اکي ٻچانا پڙهنس جونهها نوح پري
جسو انجو جهنم اتا هادي حرام ڪري
عصر اتا عشق سان جينڪو پڙهي سورة عم
رازق ڏينس رزق ڪنٿون وڃيس ڪونه غم

واقعه پڙهتسا جو پڙهي سانجهي تا ساري

سوري تني محتاج نٿيي سب سکي عمر گذار

سو تهنجي نماز اُتا جو پڙهي سجده سور

قادر قبر انجي منور ڪري نور

پڙهن پڙهي اِن تا ڪو تبارڪ رن لتوه

تري شڪ ويند وِهشتم ڏاتار بخشش ٿوه

پڙواءِ پڙتس اُتو عالم حيام صلی الله علیه وسلم

لڪن بحر رائق م ڪامل هن ڪلام

جي طالب پڙهي طه لڳي اُٿي اسور وير

ترازق ڏيس رزق ڪنون سهنس پڙ سوير

دائم جو دخان کي پڙهيا سو پڙهي

جسو انجو جهنم اُتا هادي حرام ڪري

داوي پروايتم انڏ ولي صحيح

تِهنِ تَرَ مُوسىٰ کِي مَقامَ وَرِتا وَنِجي جان وِهي

تان اهي عذاب اُن ماگم منجهي مِيتَن

بانِ اُتاءِ اُسهاڪِناءِ ڪانَ سندِ يَنِ

حُڪمس حَڪيم جي جان وَري اَچِنِ ڪِهُڙ

تان رَحمت جا رَحيم جي مَتَنِ اُتا مِينهَ

عَذابا آزاد تِنا ڪِلِنِ خُشيَ مِن ڪيئهَ

مِهتر موسىٰ اَهلَ مَقام کي پَرِم پُڇايو

تَڪَر هُئو بَيانُ تِهِ سبب جو جِنهِ انکي تائيو

تڏهن جيس تنکا جنبي هيڪ حيوان

تَمَردُ مُوجار وُهنڪَر وُهنُو ڏاڍِم دُخانِ سان

تِهِ بانا نِڪِنو ڏاڍُ پاڻهجو ڏو ساڍُ

جَڏِهِ پَرِهِيا تِهِ سُوَرَ کي تَڏِهِ حاضِرُ هُئو

تايي ڪَڏِهِ ڪُنا تَهِنکي هيجا ڳري حَلالُ

تِٿَا هَڏِي پِٽِي هيٺ ڪَرِي مَقَامَ جهنگِي مَارُو
ڪَن مَلَالُ ٿِهَا پُوءِ اِحسَانَ آزَادِ تِحجَا قَلوِ رَسِيڪُٿَا
اَسِين جُتَا عَذَابَ ڪَا صَاحِبَ اِنَ سَتِبَتَا
يُنْ حَضرَةِ اُبِيِ بِن ڪَعبَ ڪَنَا اَهِي رِوَايَتَا
تَحضرَةِ رَسُولَ ڏُوهُ عليه السلام آئيُو اِيَنِسَا
تِهْ چِيُو نَبِيِ ڪَرِيمَ ڪِي شَفِيعَ شَوقَ مَنجَا
تَجُوْ فَاضِلُ فَتَحنَا ڪِي پَرِيْ هِيْجَا هَمِيشَاهَ
نُقَرفَا قُوَانِد وَهْ آڪُولَا ڪُوْتِيْ اُوڏُوْ نَانَگَا
سَترَ هَزَارَ مَلَڪَنِ تِهِنْسِ هُنْدِيْ هَمْرَاهَا
جِيْ تَالِڪَنِ عِبَادَتَ اَنجِيْنِيْ دَائِمُ مَنجهِ دُنْيَا
جَنِهْ يَومَ تِيَا مَجِيْ مَحشَرَ مِ مِلنْدَا
تَنِهْ مِهْ تِحجُو جَلوَا ڏِنْدُو جِنْ جَنْبُ چَوڏِهِيَا
جِيْ وِهْ وِجِيْ تِهِنِکِي ڪُوْڏِيْ مَنجهِ طَعَام

تا اثر ڪندو نَ انهي برڪت سُنهاري ڪلام
نزول ٿيس نبي اُتي منجھ مديني گام
يا را يوسف کي جو ڪري وظيفو پور
او عزيز ٿيي عالم خالق ڏيس ڪير
مشڪل سهم ڪمي هندوستان اسير
ڪو پڙهي ڪهف کي جو منجھ جمعي رات
دشمن انجا دفع ٿيندا سندي ڏاتار ذات
سمبتا مزمل سور کي جيڪو پڙهي جوآن
سو ٿيندو خوش خلقم هندس امن امان
ايڪو ٻجاه ڏاهو اذا جاء نصر الله جي جو پڙهي شاڪري
پچارو ٻچانا نماز فجر جي قلاص قرضند سا
سو ٿيي فارغ فقر ڪا مرندس مال موجيار
پنجه ساپڙ ڪن پانيتي پڙهي وڏي صغا ونيسا

ذِيْ عَوْرَةَ اِوِيَارِ رِکِيْ ۾ اُهَرَ کَرِيْ اَللهُ تَعَالیٰ

پِيْ کَذِ جَنِ پَانِهِيْ تَثِيْنِ تَنِ وِيَا ءِ

قَادِرَ جِيْ قُدْرَتَمَ کَمِيْ مُوْرِ نَکَا

يَا جَلِيْلُ الْمُتَکَبِّرُ عَلٰی کُلِّ شَيْءٍ فَالْعَدْلُ اَمْرُهُ

وَالصِّدْقُ وَعْدُهُ يَا کَلْکَائِيْلُ بِحَقِّ

يَا جَلِيْلُ پَرَجَنْکِيْ جِيْ هُوْذِ جُهِمِيْ رَاتِ

تَمْهَرَ کَرِيْ مُلْکَ ذِنِيْ ذَامَا رُبَخْشِيْسِ ذَاتِ

حَمْلُ جَهِمْ عَوْرَتِکِيْ سُکِيْ پَيْتِ وِسُوْ

تَخَرِيْ نَمُوْرِيْ هِنَ حَالِيَ ۾ هُوْ ۾

سُوْرَةَ وَاللَّيْلِ شُکْرِ فَسِ لِکِيْ تَهِمْ ذِيْ

سَاکَارِنِ مُوْتَنَ بَارَجِيْ ذُوْفِيْ مَزِبِيْيْ

تَرْجَمَةَ مِنْ رَحِيْمَ جِيْئِيْ سِکِيْ سُوْجِيْئِيْ

وِچُوْرَبِيْ ۾ مَرِيْ جِيْ کِيْئِيْ بَنْدِيْ کَاجُوْ ۾

وِيا وَنَتِيي اُنکي مَنجھ شَھابي جھُوءِ
آيَۃ عَسَي اللّٰہ تا رَحِيم عَدُوَنِکي جي دُوِي پيارَ جي
تَقدِيرَ تيس قَدِيرَ جي مَحَبتَ مَنجَنِ تيي
زِراعتَ کي ڙِيانجُو جي خوفُ خطرُ ھُوءِ
جن مُهلُوتي مَکَري کِ سُکَنِ پوکہ سَندو
کِ کِيانَ کُمُوا کِيانَ کِ جيکو جي بُٺُوءِ
کِ مُوڙَنِ مِرَنِ مِرَنِ کِ سَنکُو سُوَرَنجو
تَوَنِي قَدرُ وارِ يَجُو مَنجھ جُمي جيئَ رات
هَزارُ پيرُ هيکڙُو قُرِش پرِي وِجِي مِيي وارِي رَوات
تاپي وارِي جِيي جُوڌِس جُودارِي پوکم پر باتِ
تَيِي اُفتِنکا اُمنم سَندِي ذاتا ذاتِ
جيکو پرِي هن اِسَمِنکي کِنِي وِيه هزار
سُوتيندو دُنيادار سِکرو مِرنديس مال آبار

اُڪْرِمُ مَنْ يَتُوْبَا اِلَيَّ خَوْفًا اِلَيَّ الْاِڪْرَامُ

فَاطْلُبْنِيْ تَجِدْنِيْ ڪَرِيْ يِرْبِ سَانُ بِچَارَ

سُوْنَ رَاتُوْ ڏِيْهَه هُوْءِ نِنْدِيْ جِنهِ نِيْگَارَ

لِکِيْ بَدِيْ تِهِ ڪچِيم هِيَ آيَةَ سِيْن سِيْنگَارَ

يَوْمَئِذٍ يَدْعُوْنَ الدَّاعِيَ لَاعِوَجَ لَهٗ وَخَشَعَتِ

الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا تُوْکِيْ رُوْزِ

تُنْ نِدَائِيْ مَا اُجُوتَا نجِيْ بَارَ ڪُرُ

سُوْرَةَ ڪَوْثَرِ بِسْمَلَ سِيْن لِکِيْ تِهِ بَنْدُ وْ

تَنهِيْ سَرَ هُوْسَتَرُ وُ دَائِيْ سُوْ بُوْ

آهِيْ اُتُوْ عَالِمِ مَنجهِ مَنَافِعَ لَذُ ف

پَيغَمْبَرَ عليه السلام مَدِيْنِيْ جَيئِيْ مَهْتِيْ وِسْنَا پِرهُنَا

تَانْ جَبْرَئِيْلَ عليه السلام جهتيم آيُوْ اَيْنُ ـــــا

اَچِيْ عَرْضَ ڪَيَائِين حَضْرَتِ تَجِيْ حَضُوْرَمِ اُبِيْ اَدَبَ سَانِ

يَا رَسُولَ اللهِ تُوْ ذُوْهُ مُكُوْ تُحْفُوْ مَوْلِيْ مُلْكَ خُدَا

تُحِيكُوْ بِرِيْ مُؤْمِنَ بِرِيْ مَرْتَبَا هِيْ كَلْمَانَ غُسْلَ

اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ اَنْ اَغْتَسِلَ

مِنَ الْجَنَابَةِ سَارِيْ سَنْجَهِ مَنْجَا

تِرِيْهَ هَزَارَ مَلَكَنجَا بُتِي تِهْ لَكَنْدَا

ذَهْ هَزَارَ مَلَكَنَ جَا ذُوْهُ تِهْجَا مِيْتِي مَحْوَ كَنْدَا

بِيَاذَهْ هَزَارَ عَمَلُ اُنْجَا لُطْفُوْ تَا لِكَنْدَا

تِرِيَاذَهْ هَزَارُ اُنْكِي اٰفَتَنِكَا مَنْجَهِ بَنَاهَ پُجَنْدَا

نَالُوْهِينَ نُسْنجِيْ جُوْهَانِيْ هِيَ رَكِشُوْمِ

مَنَافِعُ مُتَفَرِّقَاتِ سِنْدِيْ جُوْرِ نْدِيْ چَيُوْمِ

كَنَا كَرَمَ كَرِيْمَ جِيْ تِهَا بُوْءِ بِنُوْمِ

عَفُوْ كَرِيْ اِحْسَانَ جَبَارَ جُرْمَ سَنْدُوْمِ

تُوْ ذَاهَ مَوْلىٰ مُحْتَرَ ثِيْنِيْ كَجُوْ كَمُ كِثُوْمِ

رَحْمَةْ تُهْنِيْ سَايِيَا اَدَا اَتَسْ رُوْحُمْ

جِنْ مَتِيْ مُحَمَّدْ مُصْطَفَى صلى الله عليه وسلم كَلِمُوْنْ كُوْتْ ڤَرُوْمْ

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ

مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ڇاري ٿي نيجا توم تکو يو دو فلڪ
رفوا جگوم گوا ترا د تجو هند ڌرا يي
ڏو ٿوم تهند نيوم گرکنسا لوي ڪجڙي
جتي گرجي هون ڏر ڌما جي دلمي پاڻي
پنبر نما وا کا کچو و هوئن سمهن
ايون جاکا تا يار ڏيري ڪ جو ٻنبنا و

ڏه مڙ جاجي ڏڃي جي ڪرڏ ٻنا ڏماجي
رنا ء ڪ هند متيه ڏيغ هترا ڪ يري
مهجو باز آ ء بيرستر تن جوجي ڪمي عن
ڪوا ٻ ريمي رت نڪري ٨

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻِڪَ ”لُڙهندَڙ نَسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڇُرندڙ، ڪِرَندڙ، اوسيئڙو ڪَندَڙُ، ياڙي، ڪائُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙَهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان ڪَٽي ڪمپيوُٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنيٰ e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نَسل (پَ نَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعويٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَ نَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرَح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. بين لفظن ۾ پَنَ ڪا خُصوصي ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَبِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَن پاران ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَمَلَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پوءِ ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي ڪُليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڌِ کان وَڌِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، چاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موتي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛
گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَمَ- گولو،
جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!
مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،
جنهن رِڻ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڻڄاڻائي کي پاڻ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاڻي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ نادانيءَ جي نشاني آهي.

پَنَ جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪچي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين

ڪتابن ڪي پڙهي سماجي حالتن ڪي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني ڪي **چوء چالاءِ ۽ ڪينئن** جهڙن سوالن ڪي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشش ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ ڪي نه رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن ڪي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان به پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا. بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ياڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)